

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N. V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

Wvd. Vertegenwoordiger in N.-I. Mr. M. J. A. Oostwoud-
Wijdenes, Pres. Landr., Tandjong Balei (Sumatra's Oostk.).

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIE

HOUD: Hoofdbestuursvergadering. — De laatste
rustplaats van Generaal J. B. van Heutsz. — Feuilles
Herinneringen van een oud-Ind. officier (vervolg).
De Indische Tentoonstelling te Arnhem in 1928. —
Nieuws voor Ned.-Ind. Bedienden „Persinggahan”. Ver-
gadering over 1926. — Buiten het „volle leven”, door
Indischgast. — Van Week tot Week. — Pers-
zicht uit de Ind. Bladen: I. Uit de Europ. Pers.
Uit de Inheemsche en Chineesche Pers. — Oost-
West-Ind. Literatuur-Overzicht. — Suriname. —
Paracao. — Uit den Verren Vreemde. — Berichten
der Afdelingen: I. Amersfoort, II. Amsterdam, III.
Hoogendoorn. — Mededeelingen: I. Van het Dag. Be-
heer, II. Van de Redactie, III. Van het Inform.-
bureau. — Mutatiestaat van 17 tot 25 Mei.

C. HOOGENDOORN BOUWT HEERENHUIZEN

op **DUINZICHT** aan de **RUYCHROCK-** en **VAN-NIJENRODESTRATEN** bij den Waalsdorperweg, op vrijen
grond (zandgrond), in prijzen van **f 12.000.**— en **f 18.500.**—, Verstrekt desverl. ook Hypotheek. Bouw vol-
gens ontwerp van de architecten **VERSCHOOR** en **VAN DER WEELE**, en te huur **Winkelhuizen** en
Bovenhuizen aan de Verlengde Oostduinlaan. Inlichtingen: Directieket Ruychrockstraat en Ieplaan 201,
Den Haag, Telefoon 15167 en 33227. 5391

Hoofdbestuursvergadering.
—
De aandacht der leden, e.g. begunstigers der Ver-
eeniging wordt gevestigd op de op 11 Juni e.k. in
het Koloniaal Instituut te Amsterdam te houden
algem. Vergadering, waarvan de agenda el-
ker in dit blad bekend gesteld is, meer in het
bijzonder op de gelegenheid welke alsdan bestaat
na de officieele ontvangst van het Hoofd-
bestuur door den Raad van Beheer van het Insti-
tuut te ruim 2 ure, die instelling in oogenschouw
nemen.

Laatste rustplaats van Generaal J. B. van Heutsz.

—
De Commissie tot huldiging van de nagedachte-
van generaal J. B. van Heutsz deelt mede, dat
stoffelijk overschot op 6 Juni a.s. van Clarens
te Amsterdam per spoor zal worden overgebracht.
De overbrenging zal geschieden ten overstaan
van de deputatie der Commissie, bestaande uit de
luitenant-generaal b. d. H. N. A. Swart,
en b. d. Th. J. Veltman en C. G. Vattier Kraane.
De opgraving te Clarens zullen ook H. M.'s ge-
n. Zwitserland, mr. dr. W. I. Doude van
en enkele andere autoriteiten tegen-
woordig zijn.
Bij de Nederlandsche grens wordt het stoffelijk
overschot, vergezeld door een eerewacht van 20 man
van de Koloniale Reserve, vervoerd naar Amster-
dam, waar de militaire eerbewijzen worden ge-
geeft. Aan het Centraal Station aldaar zullen op
vrijdag 8 Juni 16 ridders in de Militaire Wil-
lemsorde beneden den rang van officier, als dra-
gen aanwezig zijn, waarna het stoffelijk overschot,
begeleiding van de leden der deputatie uit
de Commissie, den garnizoenscommandant, als-
mede plaatselijken adjudant en met een escorte
van 30 man bereden Politietroepen, naar het Ko-
ninklijk Paleis op den Dam wordt overgebracht. In
het paleis zal de historische Vierschaar worden in-
gevoerd tot chapelle ardente. Telkens zullen vier
personen gedurende één uur de wacht bij de kate-
dreef betrekken.
Donderdag 9 Juni vertrekt de stoet te circa
10 uur van het koninklijk paleis. Hij zal dezen weg
gaan, Mozes- en Aaronstraat, N.Z. Voorburgwal,
Luisenstraat, Heerengracht (evenzijde), Amstel,
Plantage Middenlaan, Alexanderplein, brug
de Buitensingelgracht, Mauritskade langs Ko-
ninklijk Instituut, Linnaeusstraat, Middenweg,
Nieuwe Oosterbegraafplaats.
De militaire stoet staat onder bevel van den com-

mandant van het veldleger, luitenant-generaal Mul-
ler Massis. Hij zal worden gevormd door detache-
menten van alle wapens van land- en zeemacht,
waaronder ook de voor dit doel uit Indië komende
twee brigades marechaussee.

De kist wordt geplaatst op een affuit, getrokken
door 6 paarden. Als slippendragers zullen fungeeren
de luitenants-generaal b. d. H. N. A. Swart, C. H.
van Rietschoten, S. A. Drijber en G. K. Dijkstra.

Bij het vertrek van den Dam zullen eenige vlieg-
tuigen boven den Dam cirkelen, terwijl door Hr.
Ms. pantserschip Hertog Hendrik met enkele an-
dere marine-vaartuigen op het IJ liggende, 21 sa-
luutschoten worden afgegeven.

In volgruiterij zullen in den stoet mederijden
de vertegenwoordigers van de Koninklijke Familie,
van de Regeering en eenige andere autoriteiten, de
naaste familieleden van generaal Van Heutsz en een
deputatie uit het Comité.

Op de begraafplaats zullen drie of vier daartoe
uitgenoodigde sprekers in korte trekken het leven
van den generaal schetsen. Na de daarop volgende
bijzetting in het grafmonument defileren de troe-
pen langs de laatste rustplaats van generaal Van
Heutsz.

—
Bij de plechtige begrafenis van het stoffelijk over-
schot van luitenant-generaal J. B. van Heutsz te
Amsterdam op 9 Juni a.s., kunnen de volgende per-
sonen in den begrafenisstoet plaats krijgen:

a. Ridders der Militaire Willemsorde in uniform
gekleed.

b. Militairen en oud-militairen, die onder luit-
enant-generaal Van Heutsz gediend hebben, in uni-
form gekleed.

Vorenbedoelde personen worden verzocht zich,
met opgave van adres, vóór 1 Juni a.s., schriftelijk
aan te melden bij den luitenant-generaal comman-
dant van het Veldleger, Fluweelen Burgwal 12,
's-Gravenhage.

Voor allen in uniform zoo mogelijk dagelijksch
tenue met model decoraties.

De Indische Tentoonstelling te Arnhem in 1928.

In de veronderstelling dat alle lezers van het K.W.
belang stellen in de voorbereidende maatregelen
van het Bestuur der afdeling Arnhem onzer vere-
eniging om de groote Indische tentoonstelling,
welke aldaar in 1928 op haar initiatief gehouden
zal worden, in alle opzichten te doen slagen, laten
we hier eenige er op betrekking hebbende, aan de
Arnh. Cour. ontleende mededeelingen volgen.

Het Eere-Comité.

Goed overtuigd, dat een uit eerste figuren uit den
lande bestaand Eere-Comité het voorbereidende en
verder het samenstellende werk voor de Tentoon-
stelling ten zeerste zal bevorderen en vergemakke-
lijken, heeft het Bestuur van de Afdeling Arnhem
der Vereeniging Oost en West zich tot tal van voor-
aanstaande personen gewend, en heeft het, wat dit
betreft, van alle zijden medewerking mogen onder-
vinden.

BRILLEN :: PINCENEZ
KIJKERS
FOTO PROJECTIE
P. W. HIELE
Hofleverancier 5057
LANGE JANSSTR. 27 - UTRECHT

Nutskweekschool v. Onderwijzeressen

TE NIJMEGEN :: GUYOTSTRAAT 11

Candidaten voor den nieuwen Cursus, aanvangende
1 September, worden uitgenoodigd zich aan te melden
voor 1 Juli bij den directeur.

Aan de school is een voorbereidende klasse verbonden.
Gelegenheid tot het maken van het huiswerk onder
toezicht op de school. 5442

Kostgeld voor internen f 750.—, schoolgeld en wasch
inbegrepen. Het internaat is gevestigd **Canisiussingel 24.**
Prospectus en inlichtingen bij den directeur FR. VER-
SCHUUR, Guyotstraat 11.

Voor het Bestuur:
J. C. J. ROMSWINCKEL,
De Secretaris - Penningm.

COR VAN MOORSEL
JAN HENDRIKSTRAAT 9
DEN HAAG — TELEFOON 14953
Is het voordeligste adres voor
BEDDEN
MEUBELEN
TAPIJTEN

AAN DE LEDEN. Mogen wij op Uwe medewerking
rekenen om het ledental onzer
vereeniging te doen toenemen? Als ieder lid slechts één
persoon introduceert, zal onze wekelijksche Mutatiestaat
een sprekende rubriek vormen, die getuigenis aflegt van
daadwerkelijk streven naar verhooging van den bloei
van „Oost en West”.

RADIO ONTVANG-INSTALLATIES

worden tegenwoordig in een zoo groote verscheidenheid en soorten aangeboden en gemaakt, dat het een leek vrijwel onmogelijk is te besluiten, welk toestel men zal kiezen. De door ons gefabriceerde toestellen voldoen aan zeer hooge eischen en wij geven een **onbepaalde garantie** op elk toestel wat constructiefouten betreft. Mocht U een toestel wenschen aan te schaffen laat U ons dit dan even weten, en wij zullen U **vrijblijvend** zonder eenige verplichting offerte maken alsmede demonstreeren.

FABRIEK EN LABORATORIUM VOOR RADIO TECHNISCH ONDERZOEK

Alexanderlaan 25 5901
Hilversum - Tel. Int. 1630
Directie: BONTEKOE IRVING

F^A A. DE VRIES

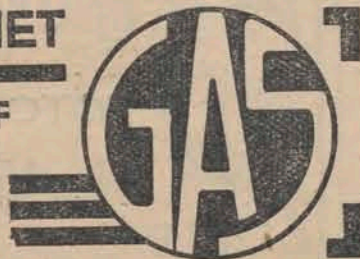
Drogist

Verplegingsartikelen

Kerkstraat 98 Telefoon 157
HILVERSUM 5142

BREEKT MET DE OUDE SLEUR VERWARMT MET

VRAAGT VASTRECHT-TARIEF

INLICHTINGEN GEM. GASBEDRIJF
KAZERNESTRAAT 44 DEN HAAG

UW INTERIEUR

HERMAN MIDDENDORP

HET ZWARTE VENSTER

MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.

Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

"... Middendorp heeft den waren toon getroffen. Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uitweiding of noodelooze mooi-schrijverij."

Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

"... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire verschijningen. Het is geen psychologische roman, gelukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van dezen tijd."

Johan Koning in *De Indische Courant*.

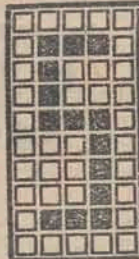
Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA”, Den Haag

J. BOSMAN - RIJSWIJK

Heerenstraat 35-37 - Tel. R. 234

Compleete Meubileering Behangerij-Stoffeerderij

Begrootingen kosteloos 6360
Uiterste prijzen. Kwaliteit gegarandeerd

Opleiding tot Particulier Secretaresse

voor jonge dames uit de goede kringen, die M. U. L. O.-school, H. B. S., Lyceum of Gymnasium bezocht hebben. Zij, die deze opleiding gevolgd hebben kunnen tevens werk-**Correspond., Steno-Typiste.** Spreekuren 10-12, 2-4. Prospectus kosteloos

INSTITUUT „SCHOEVERS”

Stadhoudersplein 3
DEN HAAG, Telefoon 52594

DELFT
Noordeinde 13

AMSTERDAM
Nicolaas Witsenstraat 3

Het Beschermbesluit van de onderneming is aanvaard door Zijne Koninklijke Hoogheid **Prins Hendrik der Nederlanden**; als President verklaarde zich bereid Zijne Excellentie **Dr. J. G. Koningsberger**, Minister van Koloniën, terwijl verder het Lidmaatschap werd aanvaard door:

Z. E. **J. J. G. Baron van Voorst tot Voorst**, Oud-Luitenant-Generaal, Voorzitter der Eerste Kamer der Staten-Generaal; **Jhr. Mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck**, Voorzitter der Tweede Kamer der Staten-Generaal; **Z. E. Jhr. Mr. A. C. D. de Graaff**, Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië; **Z. E. Mr. A. J. A. A. Baron van Heemstra**, Gouverneur van Suriname; **Mr. S. Baron van Heemstra**, Commissaris der Koningin in Gelderland; **Z. E. A. W. F. Idenburg**, Minister van Staat, Lid van den Raad van State, Oud-Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië; **Z. E. Mr. J. P. Graaf van Limburg Stirum**, Kamerheer i. b. d. van H. M. de Koningin, Oud-Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, Gezant te Berlijn; **Z. E. Mr. D. Fock**, Oud-Gouv.-Gen. van Ned.-Indië; **Z. E. G. J. Staal**, Oud-Gouverneur van Suriname; **Z. E. H. N. A. Swart**, Adjudant i. b. d. van H. M. de Koningin, Gep. Luitenant-Generaal v. h. Nederlandsch-Indische leger; **Z. E. S. A. Drijber**, Adjudant, i. b. d. van H. M. de Koningin, Gep. Luitenant-Generaal van het Nederlandsch-Indische Leger, Commandant van Bronbeek; **Jhr. Mr. Dr. A. A. Roëll**, Voorzitter van den Raad van Beheer van de Koninklijke Vereeniging Koloniaal Instituut; **E. P. Westerveld**, Secretaris van den Raad van Beheer van de Koninklijke Vereeniging Koloniaal Instituut; **Dr. C. J. K. van Aalst**, President-Directeur der Nederlandsche Handel Maatschappij; **Prof. Mr. M. W. F. Treub**, Voorzitter van den Ondernemersraad voor Nederlandsch-Indië; **G. J. W. Putman Cramer**, Secretaris van den Ondernemersraad voor Nederlandsch-Indië; **Jhr. S. van Citters**, Oud-Commissaris der Koningin in Gelderland; **W. H. J. Oderwald**, Directeur der Stoomvaart Maatschappij Nederland; **W. Ruys**, Directeur der Stoomvaart Maatschappij Rotterdamse Lloyd; **J. H. Hummel**, Directeur der Koninklijke Paketvaart Maatschappij; **Prof. Dr. W. Mulder**, Rector Magnificus der R.K. Universiteit te Nijmegen; **Prof. A. te Wechel**, Rector Magnificus der Landbouwhoogeschool te Wageningen; **Douarière Jhr. G. van Berestejn-Tromp**, Presidente der Vereeniging „Boeatan”; **Raden Mas Soeripto**, te Leiden; **Chr. A. Vieweg**, Voorzitter der Vereeniging „de Nederlandsche Dagbladpers”; **D. Hans**, Voorzitter der Nederlandsche Journalistenkring; **Dr. H. H. Zeylstra Fzn.**, Directeur Koloniaal Landbouwmuseum te Deventer; **R. Zuyderhoff**, Voorzitter Hoofdbestuur Vereeniging Oost en West; **F. van Peski**, Vice-Voorzitter Hoofdbestuur Oost en West; **F. H. A. van der Brugh**, Secretaris Hoofdbestuur Vereeniging Oost en West; **F. W. H. R. Logeman**, Lid Dagelijksch Bestuur Vereeniging Oost en West.

Nog wordt gecorrespondeerd met Zijne Excellentie **G. J. Snijders**, Generaal b. d., **Mr. G. Vissering**,

Feuilleton.

Herinneringen van een oud-Ind. officier.

V.

Het garnizoensleven van een jaar of dertig geleden.
(Vervolg).

Een tijdje nadat hij aldus een dik kwartier had gesproken, vroeg hij wederom het woord. „Sekarang pendèk sadja.” En toen sprak hij een dik half uur achter elkander. Weliswaar haalde hij daarbij niet de vaderlandsche geschiedenis op tot Willem den Zwijger, zooals later een Amboineesch dominee bij voorkeur bij feestelijke gelegenheden deed, maar aan een woordenvloed van mooie Bijbel-Maleische woorden ontbrak het niet. Het bleek kort daarna echter noodig, dat de Europeesche sergeant vergunning vroeg om zijn kamaraad naar huis te mogen brengen.

Daarna werd het nog erg laat. De meeste autoriteiten waren al vertrokken en met hen vele anderen. Een hoofdofficier wilde ook aanstalten maken om op te stappen, toen hij gauw tot president van de tafel werd benoemd en zich derhalve verplicht gevoelde om te blijven.

Ten slotte liep het tegen vieren (wij waren om

9) Nu maar kort.

President-Directeur der Nederlandsche Bank, **Mas Noto Soeroto** te Den Haag.

Aan deze lijst van leden van het Eere-Comité wordt, zooals bekend, nog toegevoegd die groote vooraanstaande ingezetenen uit Arnhem, Rhenen en Rheden, die eenige weken geleden als Comité van Aanbeveling den oproep om op het Garantiefonds te teekenen reeds onderschreven.

Bij dit Comité van Aanbeveling sloten zich schen nog aan:

L. J. F. N. Baron van Voorst tot Voorst, Burgemeester van Arnhem, woon lid der Gedeputeerde Staten van Gelderland; **Mr. S. Baron Creutz**, te Arnhem; **Wed. J. A. C. Sleyster-Eltj** te Arnhem.

Mededeelingen over tentoonstellingsplannen

Het verheugt het Bestuur van Oost en West zeer te kunnen vermelden, dat, hoezeer de zelsprekend definitieve afspraken nog niet in orde kunnen zijn, er toch reeds teekening komen in de plannen.

Zoo heeft het Koloniaal Instituut na een afstemming met 't Bestuur, besloten naar zijn beste oordeel een aantal plannen te steunen, waarbij — en stemt tot vreugde — de aan dit Instituut verbonden Heeren **Prof. van Eerde** en **Dr. Mohr**, zich hebben verklaard, de algemeene leiding te nemen en schiffen en rangschikken der in te zenden collecties op zich te nemen.

Wat deze collecties betreft, van meerdere oorden uit het land kwamen reeds vele aanbiedingen binnen.

Met de Directie der Maatschappij Nederland onderhandeld over de beste wijze, waarop een aantal tropische cultuurgewassen tegen den overtoestroom van Arnhem kan worden vervoerd.

Maatregelen voor voldoende kasruimte, planten te laten overwinteren zijn reeds genomen, terwijl het Bestuur, bij alles, wat op deze gelegenheid betrekking heeft, wordt geadviseerd door eenige Wageningsche Professoren.

Eenige zeer groote corporaties in den landbouw, die zich in principe bereid verklaard voor hun aandeel in de Tentoonstelling met levende attracties luisteren, waarbij dan vooral gedacht wordt aan de inlanders uit Oost-, zoowel als West-Indië, plaatse hun handwerk uit te laten oefenen en houdelijke bezigheden te laten verrichten.

Ook de Zendings-Corporaties hebben steun toegezegd.

Het idee om door de Vereeniging „Boeatan” den Haag het Indische Restaurant te laten openstellen, heeft ook meer vasten vorm aangenomen.

Uiterlijk in Juni a.s. denkt het Bestuur de gepakkende reclameplaat zoo algemeen mogelijk aandacht op de Tentoonstellingsplannen te vestigen.

Reeds boden een groot aantal vrouwen en meisjes in verschillende plaatsen in ons land, zich beschikbaar aan, om als Correspondent op te treden, teneinde distributie van propaganda-materiaal

half twaalf begonnen) en werd het tijd om naar huis te gaan. (Het rijsttafeluur was één uur) zoudens wij de beide gedecoreerde officieren naar huis brengen en wel op onze schouders. De oudste, een kapitein, woonde vlak naast de pion, weshalve hij voorstelde om eerst de pion voor naar huis te brengen. Dus gingen wij de muziek aan het hoofd, een jeugdig luitenant kapelmeester voorop. Wel trachtte de kapitein telkens achter te blijven, maar dan sloegen de twee achter zijn rug de handen ineen en weer in den kring opgenomen. Over de handen van de officierswoningen kwamen soms lichten, maar ook veel booze dames gezichten kijken van de eigenaars dachten: „Daar heb je die die mijn man zoo laat hebben doen thuis brengen. Eerst ging het naar Pension Eras, waar de kapitein noote woonde van een eveneens gedecoreerde officier op Atjeh aanwezig officier. Na haar te hebben complimenteerd, waarbij zij met tranen in de ogen aan haar broers vroeg om voor haar te waken, trok men verder naar de woning van den commandant menden plaatselijken militairen commandant, die dezen eene ovatie te brengen. Maar deze was laat thuis gekomen en laat gaan rusten, want hij heelemaal niet op deze hartelijkheid was zoodat den volgenden dag de snoodaards, die zoo in zijn middagrust hadden gestoord, op de stoepje moesten komen om een standje in ontvangst te nemen.

Eindelijk werd de Soos bereikt, alwaar de zieke naar huis werd gezonden om te gaan rusten.

DANSINSTITUUT „HENRI”

EX-DANSEUR HOTEL DES INDES
 ARCHIMEDESSTRAAT 64 DEN HAAG TEL. 37007
 EERSTE KLAS INRICHTING VOOR
 Modern Dansonderwijs en Maintienlessen volgens Fransche methode
 Specialist in CHARLESTON, BLACK BOTTOM, TANGO, enz., enz.
 PRIVE EN CLUBLESSEN

Bank, den van collecties, het plaatsen van Entreebewij- en het organiseren van gemeenschappelijke ten naar Arnhem in die dagen te bevorderen. enige hoofden van scholen te Arnhem zijn door Bestuur uitgenoodigd om in Commissie de aan- met de verschillende inrichtingen van onder- in het geheele land op zich te nemen. ho het kort gezegd, — hoezeer ook nog steeds geen onderdeel definitief kan worden geregeld, dat dit niet kan geschieden voor en aler het ge- plan kan worden overzien, — het werk gaat als wel naar wensch. Het Bestuur stelt zich voor, na de Zomervacantie, aantal ingezetenen van Arnhem uit te noodigen, tezamen met het Bestuur geregeld bijeen te den, den gang van zaken te bespreken en, waar g, van advies te dienen.

Opneming in het Ziekenhuis moest voorts wor- den verzocht voor een baboe, die enkele uren na aankomst aldaar, beviel van een te vroeg geboren kind, dat na eenige weken overleed. Een andere baboe beviel in het Tehuis van een levenloos kind. Deze werd verder in het Tehuis verpleegd.

Gezellig Samenzijn. Van de gelegenheid om elkan- der in het Tehuis te ontmoeten en den avond ge- zellig door te brengen, werd door de in Den Haag en omstreken wonende bedienden wederom een ruim gebruik gemaakt. Op Zondagen begon de toe- loop reeds om ongeveer 10 uur 's morgens. Meer- malen kwam er op die dagen bezoek van jongens uit Amsterdam en Rotterdam.

Bij de viering van het Javaansche Nieuwjaar was de belangstelling wederom heel groot. De stemming was zeer opgewekt, wat mede te danken was aan de muziek van de mooie gamelan, die door „Boeatan” bereidwillig voor de feestdagen ter beschikking van het Tehuis was gesteld.

Arbeidsbeurs. Het aantal aanvragen om een be- diende bedroeg 403 (386). Zooals gewoonlijk waren verreweg de meeste daarvan voor noodhulpdien- sten in Den Haag en omstreken. Het aantal be- schikbare bedienden was lang niet voldoende om aan al de aanvragen te voldoen. Op een verzoek om een bediende voor de zeereis, heeft het Tehuis echter nooit een teleurstellend antwoord behoeven te geven.

Hulp en raad. De tusschenkomst van „Persing- gahan” is in dit jaar wederom meermalen ingeroe- pen om moeilijkheden tusschen bedienden en hunne meesters op te lossen. Hier wilde een baboe den dienst verlaten, doch mocht niet weg omdat zij een voorschot nog niet had aangezuiverd. Elders durfde een baboe niet weg gaan, uit vrees dat haar loon niet zou worden uitbetaald. Vaak kwam het voor dat, bij het vertrek van een baboe de pas, getuig- schriften en kleren niet werden teruggegeven. Of- schoon het niet altijd gemakkelijk is een voor beide partijen aannemelijke oplossing te vinden, slaagde men hierin toch steeds.

Het is verwonderlijk hoe dikwijls aan een baboe, die uit haar dienst of noodhulpdienst weg wil, ge- zegd wordt: „je mag wel weg, maar niet vóór je een goede vervangster hebt binnen gebracht”. Een eisch waarvan de onbillijkheid direct in het oog springt en waaraan in de meeste gevallen niet kan worden voldaan.

Een baboe kwam naar het Tehuis onder verden- king geld ontvreemd te hebben. Zij kon hier tot bekentenis worden gebracht, waarna zij zelf het geld aan haar meesteres terugbracht.

Stemming onder de gehuisvesten en bezoekers. Hierbij kan worden aangeteekend, dat de stemming werd gekenmerkt door opgewektheid en tevreden- heid. In geen enkel opzicht was hier iets te bema-

Ja, in dien tijd leefde men er nog lustig op los. Als de financiën in de war geraakten, was een over- plaatsing naar Atjeh er goed voor.

Toen konden de officieren ook nog wel eens kwa- jongensstreken uithalen zonder dat daarvoor on- middellijk stukjes in de krant verschenen en zonder dat zij daarvoor onmiddellijk op het stoepje behoe- den te komen.

Zoo gebeurde het in Magelang nog al eens, dat de jongelui zich oefenden in de bergsport door op het dak van de Societeit te klimmen. Destijds kwam de Julius Cesar, een geestige parodie-opera met be- kende wijsjes, nog al en vogue. Op een avond had- den eenige jeugdige officieren vanaf vorengenoem- de hooge opstelling eenige nummers daaruit ten beste gegeven, zonder er zich om te bekommeren, dat de hoogstgeplaatste militair in het garnizoen, de kolonel, beneden in de Soos een partijtje zat te maken. Deze kon echter best de zon in het wa- ter zien schijnen en merkte slechts den volgenden ochtend tegen zijn adjudant op, dat de Julius Cesar dien avond wel „erg hoog” werd gezongen.

Uiteraard gingen er veel verhalen rond van wat ouderen vroeger hadden uitgehaald en wilden de jongeren dat wel eens navolgen. Zoo had een hoofd- officier, plaatselijk commandant, eens in een ge- moedelijke bui een mop verteld, die hij in zijn luit- nantstijd had uitgehaald. Een overmoedig jong luit- nant deed dit den volgenden dag onmiddellijk na, doch werd er voor op het stoepje geroepen en door dienzelfden plaatselijken commandant... gestraft. Hierover was hij zoo verwonderd, dat hij sprake-

Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden „Persinggahan”

gevestigd te 's-Gravenhage, van Boetzelaerlaan 2.

Verslag over het jaar 1926.

heer. Raad van Beheer: R. Zuyderhoff, Voor- zitter; Dr. G. A. Rademaker, Onder-Voorzitter; Pennus, Penningmeester; Mevrouw D. Raedt Oldenbarnevelt—van Maarseveen, J. P. J. Barth J. Oudemans, leden.

Regerings-Commissaris: L. C. Westenenk. Directeur: F. de Munnik.

heer G. J. Oudemans, die aan het einde van vorig verslagjaar als Regeerings-Commissaris afgetreden, werd door het Hoofdbestuur van vereniging „Oost en West” benoemd tot lid van Raad van Beheer.

zijn plaats benoemde de Minister van Kolo- den heer L. C. Westenenk, oud-Lid van den van Ned.-Indië, tot Regeerings-Commissaris. financiën. De inkomsten bedroegen f 10.567.65 en uitgaven f 10.621.63.

Woningvesting. In het verslagjaar vonden 110 (72) bedienden in het Tehuis onderkomen, n.l. (72) vrouwelijke en 9 (17) mannelijke, die in daarin 2969 (3498) dagen doorbrachten. gezondheidstoestand was over het algemeen in het Tehuis werden twee baboes met eelt- en een met een zeer pijnlijke negenoog ver- ast. Tegen het einde van het jaar werden enkele door griep aangetast. Een van haar zoo- dat zij gedurende eenigen tijd in het Ge- ziekenhuis moest worden opgenomen.

de tusschen haakjes geplaatste getallen hebben be- trekking op het vorige jaar.

stafstovergebleven fuifnummers eveneens huis- togen om zich in de badkamer te verfris- sen, en, na te hebben gegeten, wederom Soos- togen om aldaar evenwel zeer rustig verder rond te passeeren.

uitreiking van de decoraties had later plaats, de versierselen en de officieele bescheiden in Nederland waren ontvangen. Dergelijke plechtig- waarbij na afloop van de parade alle offi- van het garnizoen, zelfs de meest hokvaste, vereenigden om aan de jubilarissen de eere- schenken, kwamen destijds nog veel voor, mens ieder half jaar. Het was dan ook voor die de decoraties uitreikte, wel eens moeilijk kenmale een frissche rede te houden. Een maal maakte er zich gemakkelijk van af door op paraderrein te zeggen: „Wanneer men, zoo- in den laatsten tijd herhaaldelijk kort na in de gelegenheid wordt gesteld Konink- decoraties uit te reiken, vervalt men allicht in lingen. Waar de Koningin deze onderschei- verdiend acht, behoef ik daar niets aan toe- gen,” waarna hij met een kort slot eindigde. hij daarop bij de eerewijn in de Societeit de voreerden aansprak, begon hij met de woor- „Vanochtend op het paraderrein was ik thans...” en toen iedereen dacht: „Nu zal men”, vervolgde hij: „zal ik nog korter zijn, alleen maar, Fladdera”. En daarbij sloeg hij was om.

natuurlijk werd er dien ochtend veel gefladdera'd en het weer erg laat.

W. F. MEIJER - APELDOORN
 MAISON DE BLANC
 Hoofdstraat 93 Oppericht 1897 Telefoon 133

Heeren Modeartikelen
 GROOTSTE KEUZE
 Dassen, Boorden 5889
 Manchetten, Overhemden en Pyama's

Specialiteit in alle soorten Ondergoederen
 Ook voor de Tropen

VERZEKERT UW RIJWIEL
 bij de
 's-Gravenhaagsche Rijwielverz.-Mij.
 Conradkade 56 — Den Haag 5417

Premie 3 pCt. der waarde
 (Minimum f 3.—)

Aanbevolen voor Leden van „Oost en West” en Repatrieerenden — Tel. 34485

P. DE HAAN - Voorburg-Veur

Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting

LOOIERSLAAN 2
 TELEFOON: LEIDSCHENDAM 45

Ter overweging

De Bond van Vruchtenhandelaren te Londen, heeft dezer dagen eenige merkwaardige cijfers openbaar gemaakt. Verleden jaar besloot hij tot een groote advertentie-reclame onder het motto „eat more fruit”. Het gevolg is geweest, dat voor twaalf millioen Gulden méér werd omgezet dan het jaar te voren. Over de twee jaren, waarin de reclame- veldtocht voor het eten van fruit werd ondernomen, hebben de advertentie- kosten nog geen f 1.200.000 bedragen, terwijl het bedrag van den omzet in dezelfde periode is toegenomen met

24.000.000 Gulden

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-Mij.
BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a
 DEN HAAG

TELEPHOON
 14427

Wenscht ge te ontvangen 1e KWALITEIT Brandstoffen, tegen BILLIJKEN prijs en GEGARANDEERDE maat? Bel dan op 14427

C.F.B. SLEÏFFERS
 PRINS HENDRIKSTRAAT
 HOEK VAN DIEMENSTRAAT
LA HAYE.

5888

DE N.V. BEGRAFENIS-ONDERNEMING
"SIMPLICITAS"
 VAN W. J. INNEMÉE & ZONEN TE 'S-GRAVENHAGE
 IS ONMIDDELIJK IN HET BINNEN-EN
 BUITENLAND TE ONTBIEDEN VOOR REGELING
 VAN EEN TRANSPORT, BEGRAFENIS OF CREMATIE

KANTOREN: DENNEWEG 71-73
 GARAGES, KISTENMAKERIJ EN DRUKKERIJ: HOOIKADE 43-57
 TELEFOON: 11314 EN 12890

**KONINKLIJK ZOÖLOGISCH
 BOTANISCH GENOOTSCHAP**

WORDT LID

VRAAGT PROSPECTUS TEN KANTORE
 BENOORDENHOUTSCHEWEG 2
 TELEFOON 11292 DEN HAAG

Dr. RABINDRANATH TAGORE
**Het Centrum der Indische
 Cultuur**

PRIJS f 0.60

N.V. „ADI-POESTAKA“ 's-GRAVENHAGE

FIRMA SEGAAR
 DEN HAAG

SPUI 218 . . . . . TELEF. 12902
 THOMSONLAAN 93 TELEF. 33667

COMPLETE MEUBILEERING
 TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
 VRAAG BESTEKKEN EN PRIJSOPGAAF

ken van een terugslag op de in Indië plaats gehad hebbende troebelen.

De in het vorig verslag vermelde regeling, waardoor de Maatschappij „Nederland“ en de „Rotterdamse Lloyd“, op verzoek van het Departement van Koloniën, aan „Persinggahan“ een opgaaf van de uit Indië meegebrachte bedienden doet toekomen, heeft dit jaar weder goede diensten bezwezen.

Namens den Raad van Beheer:
 R. ZUYDERHOFF,
 Voorzitter.
 F. DE MUNNIK,
 Secretaris.

EXPLOITATIEREKENING OVER 1926.

Debet.

Bedrijfskosten	f 5.342.—
Tractementen	„ 3.708.30
Aanvulling en Onderhoud	„ 1.571.33
Saldo	„ 204.50
	f 10.826.13

Credit.

Saldo 1925	f 258.48
Subsidie	„ 8.200.—
Vergoeding voor logies	„ 2.345.—
Interest	„ 22.65
	f 10.826.13

BALANS.

Debet.

Aan	
Ned. Hand. Mij.	f 3.226.39
Cassa	„ 656.95
Meubilair	p.m.
	f 3.883.34

Credit.

Per	
Div. Crediteuren	f 3.678.84
Exploitatie Rek. Saldo	„ 204.50
	f 3.883.34

H.H. SECRETARISSEN der afdelingen worden er nogmaals beleefdelijk aan herinnerd dat in de verschillende rubrieken van het K.W. steeds namen voorkomen van personen die in aanmerking komen om voor het lidmaatschap der Vereeniging te worden aangezocht.

loos bleef staan, waarop hem werd gevraagd: „Nu, wat is er? Heb je me niet verstaan?“ „Jawel, overste, maar ik begrijp er niets van, U heeft ons gisteren pas verteld, dat U vroeger hetzelfde had gedaan.“ „Dat is zoo, maar ik had vergeten je er bij te vertellen, dat ik er toen ook een douw voor had gekregen. Dank je“, en 't jonge mensch kon gaan.

Die oude heeren konden dikwijls merkwaardige verhalen vertellen. Zoo was er eens een kolonel, die een zeer afwisselend humeur had, nu eens erg zuur kon wezen, maar dan weer een allergezelligst causeur bleek te zijn. Zoo vertelde hij eens op een contra-bezoek aan eenige jongelui het volgende verhaal:

„Oorspronkelijk luitenant bij het Nederlandsche Leger, werd ik spoedig naar het Indische overgeplaatst. Van dat kleine traktamentje in Holland kon ik niet leven, zoodat ik bij mijn vertrek naar Indië leelijk in de beer zat en ik aan de voornaamste berenleiders had geschreven ze in Harderwijk te zullen betalen. Eenigen hadden dat echter verkeerd begrepen of wel ze hadden niet voldoende vertrouwen in mij gesteld, in ieder geval hun rekeningen opgestuurd naar den Commandant van het Koloniaal Werfdepot (destijds een kolonel).

Wij reisden met ons drieën naar Harderwijk, een pasbenoemd dokter, die na zijne benoeming naar het buitenland was vertrokken zonder vergunning, een ander officier, die niets op zijn geweten had en ik. Op weg naar het Koloniaal Werfdepot ontmoeten wij mijn collega B., die tegen mij zeide: Nu daar zit wat voor je op; de kolonel is er heelemaal

GILLETTE- EN VALET SCHEERMESJES
 HERDER SCHAREN EN MESSEN
 GERO LEPELS EN VORKEN
 LUXE ARTIKELEN

J. A. SCHLETTE — DEN HAAG
 W.-de-Zwijgerlaan 50 bij de Fred.-Hendriklaan
 Telefoon 50888
 SLIJPERIJ EN REPARATIE-INRICHTING
 EXPORT N. D. TROPEN ONDER GARANTIE

Buiten het „volle leven“.

Oud-Indischgast, denkt ge nog wel eens Indië terug? Gaan Uwe gedachten er dikwijls vanzelf heen? En slaat dat herdenken soms over in verlangen, in vurig verlangen naar dat nagezochte land?

Oud-Indischgast, ge zijt wellicht gepensionneerd net als ik; of ge leeft van de rente der spaarpenningen, door U in grooteren of kleineren mate vergaard. Ge staat dus niet meer in het volle leven.

Wordt Indië wellicht zoo opgedrongen aan Uwe gedachten en overpeinzingen, omdat ge daar in het volle leven stond?

Krachtig en jong werkt ge daar; Misschien gaaft ge leiding aan groote onderneming of stuurdet ge landschappen, grooter dan Uw vaderland.

Het volle leven! Wat een heerlijk woord en wat een woord vol beloften voor hen, die gereed staan om hunne voeten erin te zetten. Hebt ge ook — zoals ik — het gevoel, „afgedaan“ te hebben? Al heb ik wellicht ook tal van vereenigingen Uw belangstelling, al hebt ge in meerdere zelfs een werkzaam aandeel, voelt ge ook zoo schrijnend, dat ge niet meer in het volle leven staat? Wat zoudt ge nog gaarne eens een jaar, een week, ja, al was het maar een dag te midden van die beslommeringen zijn, die toch aan Uw leven zoo'n waarde, zoo'n glorie hebben gaven.

„Niet zoo somber“, zult ge allicht zeggen en recht! Doch zet het maar eens van U af, de leidsheidsgedachte, als ge meent, dat lichaam en geest nog zoo willig in het arbeidsgareel zouden loopen dat ge nog even strak de teugels in de vuist kunnen knellen.

En toch is het een wijs bestel, dat er ook een beetje van gaan is. Al zoudt ge wellicht nog zeer op Uw plaats zijn in Uw oude betrekking, er zijn zooveel jongeren, wier bloed toch wat sneller stroomt, die energie en lust schier de banden verbreken en toch ook hun kans moeten krijgen.

Men treft soms ouderen aan, die zoo berustend nog een gezonde, blijde levensopvatting huldigen van wie nog zoo'n opwekkende stemming uitgaat die niet met jaloersche nijdigheid kennis neemt van alles wat het jongere geslacht tot stand heeft gebracht doch die van meening zijn, dat ze hun tijd hebben en thans trachten op andere wijze in te te geven aan hun leven.

Een goed voorbeeld ter navolging..... ook voor mij.

Amersfoort, Mei 1927.

OULD-INDISCHGAST

niet over te spreken, dat je je beren maar hem hebt geëndosseerd“. Tevens vertelde hij hem eene detachering bij de Engelsche expeditie naire troepenmacht naar Abessynië was ontstaan. Misschien kon er nog wel iemand medegedeeld worden, dat ik nu, dat wilden wij alle drie natuurlijk graag. Nu, dat wilden wij alle drie natuurlijk graag. Nu, dat wilden wij alle drie natuurlijk graag. Nu, dat wilden wij alle drie natuurlijk graag.

„Hoe komt U er bij om zoo iets te durven vragen, U, die zoo slecht orde op uw zaken heeft, U, die het N.-I. Leger willen vertegenwoordigen. Daar kan uiteraard geen sprake van zijn. Maak U weg komt.“

Toen kwam de dokter binnen. Ook die werd niet vriendelijk ontvangen. Hem werd onder de oogen gebracht, dat hij nu militair was en als zodanig verplichtingen had en maar niet kon doen en laten, wat hij wilde. „En heeft U nog iets te vragen?“ „Jawel, kolonel, ik zou gaarne gedetacheerd worden naar Abessynië.“ „U, die nog maar weinig militaire begrippen heeft, 't zou wat mis zijn, daar komt niets van it.“ Daarna werd ook weg-gebonjourd.

(Wordt vervolgd)

ESJES
EN
HAAG
triklaan
544
CHTING
RANTIE
eens
kwijs
soms
dat
niet
paar
en gel
olle lev
aan U
daar
Missche
ng of
Jw v
rd en w
reed sta
— zwa
Al heb
oelangs
werkzaam
it ge
zoud
al was
nmering
zoo'n
gen en
de le
n en ge
en loop
ruist
ok een
eer op
ijn zo
poot:
ken en
berust
huldig
ng uit
nis me
and he
tijd ge
ijze in
ook w
CHGAST
maar
de hij
expedit
was to
medeg
k graag
dat ik
Daar
die he
n?"
len w
ven v
heeft, U
woord
Maak
e werd
onder
en als
t kon
iets te
edete
die nog
wat m
verd o
pervolg

Volharding voert tot doel
Adverteer voordurend

Van Week tot Week.

Dinsdag 17 tot Maandag 23 Mei.

Scheidingen. Bij Kon. besluit is benoemd tot ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw E. A. Pan, directeur der Billiton-Maatschappij, en tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau H. J. van Arkel, secretaris van den raad van beheer der gemeenschappelijke mijnbouwmaatschappij Billiton.

Kapitein ter Zee A. Pienen †. Te 's-Gravenhage is, in den ouderdom van 62 jaar, overleden de heer A. Pienen, gepens. kapitein ter zee, die ruim 30 jaar deel heeft uitgemaakt van het officiercorps der Kon. Marine.

De overledene was a.o. officier in de Oranje-Nassau-orde, begiftigd met het eereteeken voor belangrijke krijgsverrichtingen voor de Atjeh-expeditie en voor eene expeditie naar de kleine Banda-eilanden.

Wetvoorstellers in den Raad van Indië. In zijn openingsrede van den Volksraad heeft de Gouverneur-Generaal medegedeeld dat een wetsontwerp zal worden ingediend, o.a. beoogend den Raad van Indië uit te breiden met twee leden, teneinde daarin zoo spoedig mogelijk twee Nederlandsche onderdanen niet-Nederlanders te doen opnemen.

examens. Leiden. Taalkundig cand. ex. indologie de heer E. Croes. — Doctor. ex. Indisch recht de heer A. W. van Zadelhoff.

Amerikaan met de K.L.M. naar Indië en terug. Blijkens een bericht aan het Haagsche Aneta-kantoor heeft een Amerikaan, de heer van Laar Balek den wensch te kennen gegeven om een reis met de K.L.M. te ondernemen naar Ned.-Indië en na een verblijf van enkele dagen aldaar, naar Nederland terug te keeren. De route zou loopen over de halteplaatsen: Boedapest - Constantinopel - Aleppo - Bagdad - Bender Abbas - Karachi - Delhi of Ambala - Allahabad - Calcutta - Rangoon - Bangkok - Bengora - Singapore - Batavia, 14 dagreizen dus.

De vlucht zou 13 of 14 Juni een aanvang nemen, en de retourvlucht naar Holland 3 Juli beginnen.

De directie der K.L.M. overweegt deze vlucht ernstig. De bestuurder van het vliegbedrijf zou zijn de K.L.M.-vlieger Scholte.

vonnissen. Batavia, 17 Mei. (Aneta) ¹). De Landraad te Menes heeft heden uitspraak gedaan in zake den aanval op den assistent-medana, den moord op twee politie-agenten en den aanslag op den chef van het telefoon-kantoor, den heer Van den Broek. Twee beklagden werden ter dood veroordeeld, één levenslang en één tot 20 jaar gevangenisstraf.

van den Scheepvaartdienst. Batavia, 17 Mei (Aneta). Tot hoofd van den Scheepvaartdienst is benoemd de heer S. H. Leepstra, onderhoofd van dien dienst.

voort van en naar Indië. Nieuwe klasseindeling.

Bij beschikking van den minister van Koloniën van 13 dezer zijn de in 1921 vastgestelde bepalingen nopens de rangschikking in klassen van landsreizigers naar en van Nederlandsch-Indië, zooals die sedert zijn gewijzigd in 1917, aangevuld, met ingang van 1 Juli aangaande ingetrokken en ter zake nieuwe bepalingen vastgesteld. Deze onderscheiden zich van de oude in hoofdzaak door het volgende: De salarisgrenzen, bij welke burgerlijke ambtenaren recht verkrijgen op overtocht in de eerste resp. de tweede klasse zijn gebracht op f 600 op f 750 en van f 250 op f 300 in plaats van f 500 en f 600.

Voorts is de aanwijzing van hen die nimmer een hogere dan de tweede klasse worden toegewezen, vervallen en zijn eenige overgangsbepalingen vastgesteld.

ingénieur der eerste klasse van de Staatswegen, de heer A. Schotel, is overleden.

Vrouwenschoolen in Ned.-Indië. In een te 's-Gravenhage gehouden vergadering van de Vereeniging tot oprichting van jonge vrouwen

De tekst der Aneta-teleg. is ontleend aan de "Ned. Ind. Ct."

GARAGE JANSEN
Rijksstraatweg nabij Viaduct
WASSENAAR
TEL. KIEVIET 562 (Haag)

BENZINE LAADSTATION
REPARATIEWERKPLAATSEN 5003

MODERNE TAKELAUTO

wenscholen in Ned.-Indië is het hoofdbestuur gereconstrueerd en thans samengesteld uit de dames mej. Elizabeth Baelde, *presidente*, mevr. M. I. Th. Lievegoed—van Buren Schele, *secretaresse*, mevr. L. van Oordt—Droop, *penningmeesteresse*, mevr. L. J. J. C. van Woerden—Johannessen, 2e secretaresse, mevr. de wed. Mr. C. Th. van Deventer—Maas en mevr. de wed. H. van Gigch—van Gigch, leden.

Candidaat-Indische ambtenaren. De aandacht van belanghebbenden wordt gevestigd op de oproeping voor „Candidaat-Indisch ambtenaar”, voorkomende in de Ned. Staatscourant van 20 en 21 Mei j.l., No. 98.

Op non-activiteit gesteld. Batavia, 23 Mei (Aneta). Wegens zijne benoeming tot lid van het College van gedelegeerden voor den Volksraad, is kolonel Ch. H. M. H. Kiës op non-activiteit gesteld.

In vrijheid gesteld. Batavia, 19 Mei (Aneta). Een driehonderdtal personen, die wegens het oproer in November in het Bantamsche gearresteerd werden, zullen bij gebrek aan bewijs in vrijheid worden gesteld.

Een treurig ongeluk. Batavia, 18 Mei (Aneta). De fabricagechef C. O. van Nieuwenhuizen en de chemiker H. F. van der Wal, van de suikerfabriek Boedoeran, begingen de onvoorzichtigheid om zonder noodzaak in een carbonisatiekist te kruipen. In deze kist hadden zich koolzuurgassen gevormd, waardoor beiden werden gedood.

De Gouverneur-Generaal op reis. Soerabaja, 19 Mei (Aneta). De gouverneur-generaal debarkeerde te 9 uur 45 alhier. Z.Exc. werd verwelkomd door tal van autoriteiten, waarna hij het marine-établissement bezocht. — Den 23en is Z.Ex. naar Semarang vertrokken.

M. Gatsonides †. Te Nijmegen is overleden de heer M. Gatsonides, oud-administrateur der Suikerfabriek Redjosari.

Bevorderd. Batavia, 23 Mei (Aneta). De luit.-kolonel G. C. J. Bodde is bevorderd tot kolonel.

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

China en wij.

Hetgeen thans in Indië in de Chinese wereld aan de oppervlakte komt biedt velerlei aangrijpingspunten om zich een denkbeeld te kunnen vormen van wat daar leeft. Communisme en Nationalisme zijn ook in China zoo nauw in elkaar geweven, dat de scheidingslijn niet te trekken is. Wel blijkt, dat de spontaneïteit bij de uitingen van sympathie... een ingestudeerde is, een van bovenaf opgelegde. De Chineezzen hebben „nationalistische” feestdagen gevierd op demonstratieve wijze. Het was opvallend hoe tijdens het Chineesch Nieuwjaar nog schier overal de bekende „vijfkleur” woei, terwijl een maand later overal de nieuwe z.g. Cantonneesche vlag was uitgestoken. Als volksuiting kent het Soerabajasch Hbl. (12 Apr. 2de bl.) hieraan niet de minste politieke betekenis toe, hoewel nochtans in het demonstratieve karakter van een en ander een bedenkelijk element schuilt. De Chineezzen in Indië zijn over het algemeen rustige ingezetenen, harde werkers, die tevreden zijn met een sober bestaan. Het is bekend wat de Chineesche en Maleisch-Chineesche Pers in de wijziging van den gemoedstoestand voor kwaad heeft uitgericht. De vilaine stukjes tegen de Westerlingen in het algemeen, de stelselmatige opruiing der rustige elementen, die bedekte en openlijke bedreigingen in die Pers, zij hebben alle ertoe medegewerkt, dat de „bewustwording” van de Chineezzen in Indië zich in een steeds sneller tempo voltrok. Klaarblijkelijk heeft buitenlandsch kapitaal het bestaan van verschillende dezer pers-organen der publieke meening mogelijk gemaakt. Thans verschijnen in Indië acht Kuo Min Tang-bladen, die met Russische hulpbronnen in het leven zijn geroepen en worden gehouden. De uittalingen welke deze organen zich veroorloven, zijn van dien aard, dat men zich afvraagt waar en wat hiervan het einde zal zijn. Er is onder de Chinese bevolking inderdaad eenige opwinding ontstaan; het is de verklaarbare stemming, welke de weerslag is van den overwinningsroes van het deel hunner landgenooten met wie zij de meeste verwant-

BEDENKTWEL

dat Gij, die een hooge huur betaalt voor Uwe Woning, veel voordeliger Uw eigen Huis kunt kopen; daartoe behoort niet veel kapitaal - **WIJ** hebben Huizen te koop voor elken stand en beurs. Wendt U in vertrouwen tot

5418

WONINGBUREAU HOKSBERGEN
BEZUIDENHOUT 14-Tel. 70343-Den Haag
en Gij hebt de **ZEKERHEID** dat Gij slaagt!!

HOLLAND MOTOR EN RIJWIEL COMP.

WITTE DE WITHSTR. 68
TELEF. 36467 :: DEN HAAG

Wij leveren U

een uitstekend **HOFSTAD** Rijwiel vanaf f 55.— compleet. Zeer fijne Engelsche **SUN** en **JAMES** Rijwielen vanaf f 88.—, alle met langd. garantie Wij belasten ons speciaal met de verzending naar Indië - Moffelen en Nikkelen, onverschillig welk merk

PROMPTE BEDIENING
GESCHOOLD PERSONEEL

5787

Gemeubeld Te Huur

te Wassenaar (15 min. p. tram van Den Haag, 3 min. g. van tramhalte De Kievit, 15 min. g. van halte Renbaan der elektrische Spoor Scheveningen—Haag—Rotterdam) **smaakvol kl. LANDHUIS.** Vijf kamers plus dienstb.k., badk., vestiaire, keuken, kelder, zolder ± 1000 M2. geh. vrijen, zorgv. aangel. tuin, electr. licht, waterleiding, stalling voor kl. auto. Te aanvaarden September a.s. Brieven: P.-C.-Hoofdstraat 55, Amsterdam. 5426

WANNEER U PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wendt U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen - Desgewenscht verzorgen wij mede voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor Uw **GROOTE OPLAGEN**, onze prima snelpersen voor die tijdschriften waarbij het vooral op **KUNSTDRUK** aankomt

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

HOTEL - RUBRIEK

's-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde”, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 54148. Centr. verw. Warm- & koud water op de logeerk.	Pension PETRONELLA, G. Reijnsstr. 36-38. 16 k. Logies m. ontb. f 2.50 p. p. p. d. Ook afz. Etag. t. huur. 5311 H. A. LEBBING, Cuisinier
Hotel Rest. „DUINOORD” Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. 5020 OOSTERWIJK & V. D. LUUR	Hotel „Promenade”, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen. 5035

HILVERSUM

Pension „PATRIA” Lindenheuvel 2 Telefoon 2198

ZOMER- EN WINTERVERBLIJF

Aanbevelend, N. J. VAN RANGELROOY

ROTTERDAM

HUIZE „RUSTOORD” 5422

RUSTHUIS voor Hulpbehoevenden, Herstellenden, en Ouden van Dagen, Zuster D. KERSLOOT, (Ged. Verpleegst.) ESSCHENLAAN 86 - ROTTERDAM - TELEFOON 51858

VIERHOUTEN (G.)

DEN LINDENHOF te VIERHOUTEN bij Nunspeet
Gezellig Vacantiehuis, gelegen te midden van Bosch en Heide — Prijs f 2.50 per dag

Voor het bereiden van een goede rijsttafel zijn de **Recepten van een Indisch Kokki**

onmisbaar „De Ind. Rijsttafel” door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst”, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

PRIJS f 1.00

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

HET ADRES VOOR

DINERS AAN HUIS BEZORGD

WIJ VERVAARDIGEN

ALLE soorten drukwerk met één uitzondering: het slechte.

Een proef zal U overtuigen

zoals zoovelen vóór U overtuigd werden en onze klanten bleven.

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG :: NOBELSTRAAT 20 :: TEL. 11987

HOTEL DES INDES

WELTEVREDEN (BATAVIA) 5350

Oudste en modernste Hotel ter plaatse

ZEER BILLIJKE TARIEVEN

schap hebben. Zij wordt evenwel door de Pers op handige wijze uitgebuit tegen de Westelingen. In de Europeesche gemeenschap is dan ook eenige bezorgdheid over het gevaar van de propaganda, welke, vanuit China geleid, in Indië haar funesten invloed doet gelden. Het resultaat van de geldinzamelingen ten behoeve van de Zuidelijken is wel het beste bewijs voor dezen invloed. In de laatste 6 maanden is zeker ongeveer f 6 miljoen naar Canton overgemaakt. Dit geld is niet overal van harte afgestaan. Het waren hoofdzakelijk de Cantonnezen, die dit groote totaal mogelijk hebben gemaakt. Veelal stond men voor de keus: in te tekenen voor een aanzienlijk bedrag of de kans te loopen van repressailles, ... die door de Canton-regering zouden worden genomen tegen familieleden in het moederland. En men teekende in. Het is de terroristische ondergrond welke de actie in Indië ten behoeve van Zuid-China zoo duidelijk kenschetst, waarover ook de Europeesche gemeenschap zich bezorgd maakt en waarvoor men bescherming vraagt. Daarom juicht men het toe dat maatregelen in overweging en in voorbereiding zijn om ... de Chineezers tegen zichzelf te beschermen. Het is alleen te hopen, dat zij niet al te lang meer op zich zullen laten wachten.

Het *Soer. Hbl.* (13 Apr. 4de bl.) schrijft „Van onze Buren”, het *Bat. Nwsbl.* (13, 14, 16, 19 Apr. 2de bl.) over „Azië”, *De Loc.* (13 April blz. 35) over „De Nederlanders te Shanghai”, de *Deli Crt.* van 20 Apr. (2de bl.) over „Een belangrijk vonnis in China voor Indië”, van 22 Apr. over „Interviews uit China”, *De Sum. Post* (23 Apr.) over „De schandalen in Indo-China”.

Het I.-E. V.-congres.

Het Congres te Bandoeng van het Indo-Europeesch Verbond vertegenwoordigde 55 afdelingen met 9460 leden (*Bat. Nwsbl.* 19 Apr.) Aan de bestuurtafel hadden o.a. plaats genomen de voorzitter van het Hoofdbestuur *Mr. Enthoven*, het eereid *Mr. A. H. van Ophuysen* en het I.-E. V.-volksraadslid generaal *Van der Weyden*. Het Congres betuigde adhaesie aan de afkeuring van het Hoofdbestuur jegens de Regeering uitgesproken ten aanzien van de hanteering van het benoemingsrecht voor den Volksraad. Het Hoofdbestuur werd machtiging verleend om een spaarfonds in te stellen. Het Congres achtte noodzakelijk uitbreiding, betere outilleering en reorganisatie van het leger en de politie, en wenschte voor het politiecorps ook in Indië sollicitanten op te roepen. Het verzocht maatregelen om de dienstneming van Indo-Europeanen bij de weermacht en de politie te bevorderen en uitbouw van de I.-E. V.-arbeidsbeurs. Goedgevonden werd het voorstel van Bandoeng om gelijkstelling van de militaire pensioenen van voor 1 Jan 1920. Het Congres achtte verbetering van weduwen- en weezenpensioenen noodzakelijk en sprak zich uit voor pensionneering van tijdelijke ambtenaren en het aan hen verlenen van buitenlandsche verloven. Het verlangde zekerstelling van de pensioenen der Indische ambtenaren en vroeg verbetering van de wachtgeldregeling. Het drong aan op intrekking van de heffing van opcenten op de inkomstenbelasting. Noodzakelijk werden geacht veranderingen in de vuurwapenbelasting. Besloten werd tot oprichting van een meisjes-Tehuis te Malang. Goedgekeurd werd de oprichting van een lagere landbouwschool in de Lampong-kolonie. Aangenomen werd een voorstel dat om een instituut verzoekt gelijk weleer Gombong. Het Congres sprak zich unaniem uit vóór de stichting van een Middelbare Technische school. Besloten werd om op de I.-E. V.-kweekschool te Bandoeng dit jaar een nieuw systeem in te voeren. De secretaris *Granpré Molière* werd herkozen; tot hoofdbestuursleden werden gekozen *H.H. Zaalberg*, *Beets*, *J. Cooke* en *Van Lissa*.

Wij vestigen de aandacht op het *Soer. Hbl.* (2 Apr. „Het I.-E. V. in Indië's politieke groepering”, 9 Apr. „De basis voor Indië's politieke partij-groepering”) en de *Java-Bode* (13 Apr. „I. S. D. P. en I.-E. V.”).

Aankomst der geïnterneerden in Digoel.

De eerste zending geïnterneerden kwam medio Maart te Tanah Merah aan (*Soer. Hbl.* 12 April). De militairen verwelkomden hun gezinnen en gingen met hen naar het omrasterde kamp, verheugd en fier hun te kunnen toonen, hoe keurig alles reeds ingericht was. De geïnterneerden pakten flink aan. Van den steiger voert een weg van ± 800 M. langs het bivak naar een ravijn. Over

AMERICAN HOTEL - AMSTERDAM

Hotel en Café-Restaurant le Raag.

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737

Code 5th Edition A. B.

dit ravijn is een noodbrug geslagen; aan den deren kant staan de barakken, het tijdelijk verder geïnterneerden. Bij aankomst ontving elk zijn vivres in natura, rijst, zoute visch, katjang enz.; bovendien een ketel, een spreij, een veldklamboes en petroleum. Alles net als bij militairen. In de barakken was balé-balé van 2 M. breedte. Den volgenden morgen deelde *Mr. Becking*, de civiel-gezaghebber, den nieuwen verners mede wat hij van hen verwachtte en wat van hem konden verwachten. Aan elken man werden een bijl en een patjol in bruikleen gegeven. werktijden werden geregeld als voor de militairen van 6 u. 30 tot 11 en van 1-4. De eigen barakken werden verder ingericht en de loodsen voor de verwachte communisten werden klaargemaakt. Hout was in overvloed op het terrein voorhanden. Op ± 3 K.M. van de barakken werd hun een plaats aangewezen, waar de eerste kampong zou worden aangelegd. Ieder krijgt daar een erf en bouwt erin huis volgens een bepaald model. Aan elk erf werd een stuk grond ter bebouwing aangewezen, een kolonisatie dus. De majoor zegde alle medewerking toe, als ze toonden te willen werken. Eens per week zouden de vivres en andere behoeftigheden worden verstrekt. De geïnterneerden waren ingenomen met den door majoor *Becking* uit hun midden gekozen „leider”, als tusschenpersoon tusschen bestuur en geïnterneerden. Het optreden van dezen „leider” zou moeilijk te beteren zijn. De plaats voor de kampong was zorg gekozen, er is prachtig stroomend water, de gouvernementstoko is alles wat noodig is, hon te krijgen. Men wil er op aansturen, dat de geïnterneerden zelf in alle behoeften worden voorzien, dus ook wat toko-artikelen aangaan. Onder de geïnterneerden ook Chineezers zijn, is geen utopie. Bij de barakken is een ziekenhuis waar alle geneeskundige hulp wordt verleend. Twee der aanwezige vrouwen, ex-verpleegsters, ben zich aangemeld als verpleegsters. In kampong zal later medische hulp kunnen worden gegeven, zooals dat op Java gebruikelijk is. In de barakken werd reeds prophylaxis-kinine uitgereikt evenals aan de soldaten. Ter verzekering van isolatie van het gebied van de Boven-Digoel is gesloten voor vogeljagers; ook andere personen worden er niet toegelaten; de correspondentie geïnterneerden staat natuurlijk onder streng toezicht. Reeds na een paar dagen waren de geïnterneerden klaar met de inrichting der eigen barakken en waren de loodsen voor de tweede zending voltooid. Daarna begon men aan den weg en na drie dagen was men reeds één K.M. gevorderd, en is zwaar werk in een oerwoud. Het bleek ook men er zelfs aan gedacht had allerlei zaden met te brengen. De „leider” had vernomen dat de militaire bivak reeds groente groeide; hij zocht er een kijkje te mogen nemen. Hij vroeg alles voorlichting. Het werk der geïnterneerden wordt door de officieren gecontroleerd. In het militaire kamp is al een flinke moestuin, door *dr. hoven* aangelegd, waarin reeds zooveel terrein, salade, boontjes, katjang idjoe enz. groeit, dat iedere brigade op haar beurt groente verstrekt worden. Bij het bivak is reeds een groot terrein opengelegd voor een tuin en volgens een te Bandoeng gemaakt plan, wordt er padi, djagoeng, ronz, ketimoen enz. geplant. De radio staat in gelijksche verbinding met Ambon en Tjimahi. Het postkantoor is goed geoutilleerd. Intusschen ook de tweede zending geïnterneerden aangekomen. Zij betrokken de door hun lotgenooten gebouwd barakken. In het geheel zijn er nu 105 communisten met hun gezinnen, samen ruim 200 personen, dat er leven en beweging begint te komen in dit maal zoo verlaten oord. De overste *d'Engelbrecht* van Ambon en de officier van administratie, *nant Becking*, waren zeer tevreden over hetgeen tijdens hunne inspectie in Boven Digoel gezien.

Het *Soer. Hbl.* van 9 April (3de bl.) bepleit „legeruitbreiding”; het blad wijst op de effectieve van het leger in vergelijking met de politie, op bedreigingen dat de communistische onlusten zullen herhalen, op den te vreezen invloed daarvan op de Indische beleggings-waarden en op de gebeurtenissen in China. Ook de *Deli Crt.* (19 Apr.) steunt met klem het pleidooi van het „Soer. Hbl.” tot snelle uitbreiding van het Indische leger op behoorlijke sterkte. De ontvangen les mag niet ongeveers zijn geweest!

Wij verwijzen naar het *Soer. Hbl.* (12 Apr.)

P. v. d. BRUL VEENESTRAAT 15
Den Haag
Groote sorteering **HEEREN-,
JONGENS- en KINDERKLEEDING**
Spec. Afdeling v. **KLEEDING NAAR MAAT**
SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN 5424

"Licht" en *De Loc.* (12 Apr. blz. 19 „De koers”
het huidig bewind in Indië I).

Nieuwe bouwwijze.

De ledenkring Batavia van het Kon. Instituut
Ingenieurs heeft het in aanbouw zijnde nieuwe
kantoorgebouw van de firma Geo Wehry te Pasar
wang, in de benedenstad, bezocht. Het werk is
van deskundigen interessant, omdat hierbij een
in Indië geheel nieuwe bouwwijze is toegepast.
Het gebouw, dat op betonpalen van 18 meter lengte
rust, bestaat uit een frame van gewapend beton.
Tusschen dit frame is de muurvlakte opgetrokken,
wel in baksteen, doch in betonsteen, met dien ver-
stande dat de buitenzijde uit normaal en de binnen-
zijde uit sintelbeton bestaat. De steenen, die een
gewone vorm hebben, worden zoodanig opgemetseld,
dat ruimten ontstaan. Het gebouw wordt door
deze werkwijze niet alleen koeler, doch, door het
gebruik van sintelbeton, bovendien aanmerkelijk
goedkoper. Deze laatste omstandigheid is voor een sla-
polder van groot belang, aangezien men dan
een geringer aantal betonpalen kan volstaan
om het voor verrassingen zal komen te staan, als
het Javabank- en Escompto-gebouw. Deze
bouwwijze, zoo vernam het A. I. D. de Pr. Bode van
de andere zijde, zou voor belangrijke bouwwerken
in Buitengewesten bovendien tijd- en geldbespa-
mogelijk maken. De constructie vereischt zoo-
voor bovenbouw als fundering een minder
aantal op te voeren materiaal.

Prijzen op Java.

De Loc. (5 Apr. blz. 5) publiceert de jongste
indexcijfers van de prijzen op Java. Bij de bereke-
ning der indexcijfers zijn de prijzen van 1913 ge-
nommen op 100. In twee tabellen zijn „gewogen” index-
cijfers gepubliceerd voor de berekening van de
kosten van het levensonderhoud van Europeanen
inlanders tot en met Februari 1927. Dit is een
tabel, waarbij verschillende artikelen al naar
de prijsveranderingen voor het huishouden medewerken.
De tabel betreft de kosten van het levens-
onderhoud, voornamelijk voeding, voor een Euro-
peesch gezin in West-Java, de andere de kosten van
het levensonderhoud van de Inlandsche bevolking
in Java. Eerstgenoemde tabel berust op stedelijke
handelsprijzen en tokoprijzen, de tweede op
landprijzen van Inlandsche voedingsmiddelen.
De indexcijfer voor het Europeesch gezin (voor
de artikelen) stond in 1925 op 166 en in 1926 op
162, in Januari 1927 bedroeg dit 162, in Februari
en in Maart 161. Voor de reeks voeding alleen
bedroeg deze (gewogen) indexcijfers 172 voor 1925, 167
voor 1926, 168 voor Januari 1927, 169 voor Fe-
bruari en 166 voor Maart. Het indexcijfer voor de
Inlandsche bevolking was gemiddeld 166 voor 1925,
167 voor 1926, 170 voor Januari 1927 en voor
Februari (voorloopig) 167.

**II. UIT DE INHEEMSCHE EN
CHINEESCHE PERS.**

De belastingen.

redactie van *Perniagaan* (Chin., Batavia)
steent en been over de verhooging van den
druk tengevolge van het heffen van op-
tebelastingen op de inkomstenbelasting ten bate van locale
doeleinden. Zij uit haar klacht naar aanleiding
van voorstel van gedeputeerden uit den Provin-
Raad van West-Java tot heffing van 4 op-
ten bate van de provincie en vindt dat daar-
de ingezetenen der gemeenten steeds meer in
de draag komen.
De ingezetenen, die reeds bekned zitten tusschen
dier soort belastingen, zowel van de regeering
van de gemeente, directe en indirecte, zou men
bezwaren met provinciale opcenten zonder
verlichting anderzijds. Indien bijv. de ge-
belasting evenredig zou worden verminderd,
men geen bezwaar tegen het voorgestelde
is, dat de ingezetenen op allerlei wiizen

VOOR TAXATIE

van Meubilair, bijvoeging van Goederen, of
publieken verkoop van geheele Inboedels,
raadplege men den Auctionair:
W. DOP - Tel. 34957 - DEN HAAG

worden uitgerust: reeds had men de uitpersers van
het land te verduren, hierbij kwamen de nog veel
nijdiger en hardvochtiger uitpersers der gemeente;
thans moet men met de provinciale uitpersers ken-
nis maken en ten slotte komen de regentschapsuit-
persers en wie weet wat al meer. Het artikel eindigt
met de verzuchting dat het werkelijk een aangename
geschiedenis is om belastingobject te zijn.

Gemeenteverordeningen.

In een tweetal bladen, van 1 en 2 April, bespreekt
de redactie van *Perniagaan* weer den tegenwoor-
digen toestand in de gemeenten met hare talrijke
verordeningen over alles en nog wat, welke slechts
moeilijkheden aan de Inlanders en Chineezee in
den weg leggen.

Verwijzende naar een artikel van den heer Roep
in het A.I.D. en hetgeen de heer Kool te Buitenzorg
bij de lezing van den heer Schotman opmerkte, n.l.
in het kort, dat de Westersch gedachte gemeente-
verordeningen met de heerschende toestanden on-
der de Inlanders niet in overeenstemming te bren-
gen zijn, verklaart schrijver dat dit inderdaad zoo
is en dat het blad, eveneens andere en ook Europee-
sche bladen herhaaldelijk heeft gewezen op de be-
zwaren om de verordeningen toe te passen. De be-
volking denkt dat dit alles de wil is der regeering en
begrijpt het verschil niet tusschen regeering en ge-
meente en verliest ten slotte het vertrouwen in de
regeering, wordt ontvankelijk voor allerlei gestook
en verzet zich ten laatste. De gemeente-verordenin-
gen houden heelemaal geen rekening met de ge-
woonten, de levenswijze en de draagkracht der
bevolking. Als voorbeeld wordt aangehaald de melk-
verordening, die tot gevolg heeft gehad dat de in-
landers in de kampong, die vroeger met het houden
van eene koe eene bijverdienste hadden, deze thans
moeten derven omdat zij hunne melkkoeien opruim-
den, niet in staat zijnde aan de eischen der verorde-
ning te voldoen.

Ook de minder goeuden zijn thans verstoken
van goedkope melk, doordat de kapitaalkrachtige
melkerijen de melk op prijs houden.

Het gevaar van besmetting enz. is te ondervangen
door koken, hetgeen de verbruiker dan ook doet.

Doordat de Inlanders geen betonnen stallen kun-
nen bekostigen enz. is thans de melkvoorziening in
handen van enkele kapitaalkrachtigen, voornamelijk
Europeanen, enkele Chineezee en Inlanders, die nu
de voordeelen der verordening opstrijken.

De bouw- en woningverordening, de vleeschkeur,
de passerkeur en nu weer de vischverordening, mak-
ken het leven duurder en het bestaan moeilijker.

De Inlanders die vroeger de rawahvisch op de
passer brachten, moeten thans voorzien zijn van eene
vergunning, waarvan het verkrijgen moeilijk is.

Tenslotte wijst schrijver op de tegenstrijdigheid,
dat de regeering in den laatsten tijd de bevolking op
allerlei wijze tracht tegemoet te komen als bijv. door
aanschaffing van het hoofdgeld en verlichting van
belasting, doch aan den anderen kant de gemeenten
steeds doorgaan met verordeningen te maken, die het
bestaan voor de Inlanders bemoeilijken en waarvan
de toepassing de bevolking wrevelig maakt. Hij
vraagt of dit niet eigenaardig is en of het zoo langer
kan voortduren.

De intellectueelen en de algemeene vooruitgang.

Sedjo Tomo (Jav. nationalistisch, Djokdja) van
9 April bespreekt de houding van de Inlandsche in-
tellectueelen tegenover de Inlandsche beweging en
zegt dat zij nog niet in staat zijn de Inlandsche
landbouw, nijverheid en handel en wat daarmee
samenhangt, te bevorderen, zoodat de conclusie valt
te trekken dat zij tot nu toe geen nut hebben voor
den algemeenen vooruitgang.

Tot dusverre zijn het alleen de ambtenaarskinde-
ren die hun studie voltooien, de kennis der kinderen
van de handelaren, landbouwers, handwerkslieden
enz. is in den regel onvolmaakt. De ambtenaren zen-
den hun kinderen naar school om van hen later ook
ambtenaren te maken, zoodat het niet te verwonde-
ren valt dat de intellectueelen in het ambtenaars-
schap blijven, dat ook een standvastig inkomen be-
zorgt.

De schrijver vervolgt dan dat weliswaar enkele
intellectueelen hun ambtenaarschap reeds prijs-
gegeven hebben doch in de Inlandsche beweging
nog steeds op het gebied der theorie blijven. Zich
begeven op het practische terrein kunnen zij toch
niet, omdat zij, afkomstig zijnde uit een andere
groep, zich niet kunnen aanpassen in den kring van
landbouwers, handelaren enz. Alleen wanneer uit
deze laatste groepen reeds intellectueelen zullen zijn
gevormd, zullen zij hun theorie in praktijk kunnen

Muziekhandel DAJOS BELA
Badhuisstraat 61g - Tel. 54754 - Fred. Hendriklaan 190
SCHEVENINGEN, 's-GRAVENHAGE.
GROOTE VOORRAAD RUIME KEUZE
Columba-,
Odeon,
Musica-
Linström-
Beka-
PLATEN en
MACHINES
Violen
Mandolin.
Banjo's,
Guitaars,
Snaren,
Onderdeel.
Piano Muz.
HUURKOOP SYSTEEM 5813
Speciale machines en verzending voor INDIË.
EIGEN REPARATIE-INRICHTING. ZIET ÉTALAGE.

Zeebaboe's en Jongens
beschikbaar.
Te bevragen in „PERSINGGAHAN”
Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
van Boetzelaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 50248

GEVESTIGD:
Dr. F. H. G. VAN LOON,
Zenuwarts
2e SWEELINCKSTR. 166
Den Haag Telefoon 30993
Spreekuur 1-3.
5429

VERSCHEENEN:
NOTO SOEROTO
NIEUWE FLUISTERINGEN
(IN RHYTHMISCH PROZA)
MET PORTRET VAN DEN DICHTER
BANDVERSIERING VAN IR. G. FRIEDHOFF, ARCH.
Gedrukt op Oud-Hollandsch papier en genummerd van
1-500.
Alleen gebonden verkrijgbaar.
Prijs f 3.50.
Reeds bij het verschijnen als bijdragen in *Oedaya* schreef
Het Vaderland: — „die zich in vorm en wezen vol-
komen harmonisch aansluiten bij de vroeger door Noto
Soeroto gepubliceerde *Fluisteringen* van den Avondwind,
en deze dikwijls nog overtreffen in innigheid van toon,
rijpheid van klank en diepte van zuiver gevoel.” —
Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA”, Den Haag

DENKT
U wel aan ons blad voor
Uw reclame?

LIJST VAN ADRESSEN

ten behoeve van Repatrieerenden

ACCOUNTANTS-BELASTINGZAKEN

W. v. Maanen & Tadema, Amsterdam/Rotterdam.

APOTHEEK EN DROGIST

J. van Buuren, Kanaalweg 53, Den Haag.
Drogisterij „De Boer”, Paulus Buysstraat 9, Scheveningen.
G. v. d. Gaag, Groenmarkt 27, Den Haag.
A. de Vries, Kerkstraat 98, Hilversum.

ARTSEN

Dr. F. H. G. van Loon, 2e Sweelinckstraat 166, Den Haag.

BAD- EN ZWEMINRICHTINGEN

Badinrichting „De Regentes”, Weimarstraat 63, Den Haag.

BANKETBAKKERS

J. Krul, Noordeinde, Den Haag.
C. Sleyffers, Pr. Hendrikstraat 123, Den Haag.

BANKIERS EN BANKINSTELLINGEN

Alg. Haagsche Effectenhandel, Bezuidenhout, Den Haag.
De Bas & Co., Heerengracht, Den Haag.
Henny & Co., Anna Paulownastraat 62A, Den Haag.
Holl. Bank voor West-Indië, Amsterdam.
Nederlandsche Handel Mij., Amsterdam.
Taams & Keyser, Bankstraat 10, Den Haag.

BEGRAFENISONDERNEMINGEN

Begravenisonderneming „Simplicitas”, Denneweg, Den Haag.

BEHANGERIJEN EN STOFFEERDERIJEN

J. Bosman, Heerenstraat 35, Rijswijk.

BLOEMISTEN

J. M. Hermans, v. Tuylstraat 3, Voorburg.

BOEK- EN KUNSTHANDEL

D. Driessen, Haarlemmerstraat 105, Leiden.

BOEKBINDERIJEN

H. Molier, Houfmarkt 28, Den Haag.

BOEKDRUKKERIJEN

T. C. B. ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag.

BOUW- EN WONINGBUREAUX

Bouwbureau J. van Gemert, Valkenboschkade 277, Den Haag.
Bouwbureau C. Hoogendoorn, Ieplaan 201, Den Haag.
Woningbureau „Actief”, Archimedesstraat 41, Den Haag.
Woningbureau W. Hoksbergen, Bezuidenhout 14, Den Haag.
Woningbureau „Meerdervoort”, Laan van Meerdervoort 296, Den Haag.
Woningbureau Wöhrmann, Nieuwstraat 14, Baarn.

BRANDSTOFFEN

Firma Van Dijk, Nieuwe Haven 366, Den Haag.
J. van Vuuren, Denneweg 67A, Den Haag.

COMESTIBLES-DELICATESSEN

Joh. Toef, Aert v. d. Goesstraat 34, Den Haag.

DAMESKAPPERS

Au Paradis, Toussaintkade 2, Den Haag.
Maison Neustadt, Bezuidenhoutscheweg 3, Den Haag

DANSINSTITUTEN

Dansinstituut „Henri”, Archimedesstraat 64, Den Haag.

DIVERSEN

Verkooplokaal Pot, Gr. Hertoginnelaan 103, Den Haag.
G. v. Willigen, Havenkade 4, Den Haag.

ELECTR. INSTALLATIES EN -ARTIKELEN

P. v. d. Berg, Bankstraat 41, Den Haag.
Van Eijck, 2e Sweelinckstraat 93, Den Haag.
W. G. Scheeres, Hooigracht 1C, Den Haag.
M. Vrolijk, Thomsonlaan 41, Den Haag.
Frans v. Wijk, Vlamingstraat 24, Den Haag.
J. Zuiderweg, Nicolaistraat 37, Den Haag.

EMBALLAGE EN EXPEDITIE

A. Rietveld, v. Bijlandstraat 27, Den Haag.

J. VAN BUUREN

APOTHEKER
KANAALWEG 53 :: SCHEVENINGEN
TEL. 50105

omzetten, zoodat zij van meer waarde voor den algemeenen vooruitgang worden. De intellectueelen zullen zich dan gaan verspreiden over alle lagen der maatschappij.

De rust op Bali.

In *Bali Andjana* (Hindoe-Balinesesch, Singaradja), wordt een bespreking gehouden van den tegenwoordigen toestand op Bali, waarin de schrijver afkeurt dat de regeering hoofden aanstelt van de nieuwere generatie, die adat en godsdienst negeeren en het „sama-rata”-systeem huldigen.

Ook de op Java opgevoede onderwijzers worden als schadelijk voor de algemeene rust aangemerkt, terwijl het gedeeltelijk Westersch onderwijs ongunstige elementen aankweekt die bij het volk stoken en verlangens naar vrijheid opwekken. De algemeene opvatting is, dat, als men er niet aan meedoet, men zeker is gedood te worden door de eigen kameraden, terwijl meedoen hoogstens verwonding of gevangenisstraf ten gevolge heeft, helgeen niet zoo erg wordt geacht.

De schrijver verklaart dat de vereeniging *Suryakanta*, die het lot van het volk wil verbeteren en geen leden van de hoogere kasten aanneemt, een gevolg is van het binnendringen van den geest op Java en hij voorziet moeilijkheden. Ten slotte wordt een verlangen naar rust en gehechtheid aan de regeering betuigd.

China en de vrijheid.

In *Pantjadania* (neutraal evolutionair, Solo) komt een artikel van de redactie voor, waarin wordt gezegd, dat de wereld, voornamelijk het Oosten, met belangstelling de gebeurtenissen in China volgt. Van deze Chinese beweging hangt de waarde van het verre Oosten af. Hoewel de actie in China gericht is uitsluitend op nationale belangen, is zij toch voor de andere landen in het Oosten een lichtpunt geworden, waardoor eenigszins klaarheid wordt gebracht in de duisternis, waarin deze landen zich bevinden. Dat deze opvatting ook gedeeld wordt door vele Inlandsche bladen, bewijst wel de opmerking van „Tom” in *Soeloeh Indonesia*, waarin deze schrijver zegt, dat de Chinese omwenteling, ten-einde de haas te zijn in eigen huis, gauwer verwezenlijkt zal worden dan de buitenwacht wel denkt, en dat zij de Inlanders sterker doet staan in hun overtuiging dat het Westen niet zoo „onoverwinnelijk” is als men wel eens aanneemt; zoodat aan China en de Chinezen door Tom dank wordt gebracht, en zij, zooals hij zegt, kunnen worden begroet als de aankondigers van de komst van een Nieuwen Tijd.

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

De Hollandsche vrouw in de rimboe.

Een van mijne kennissen, een jong ambtenaar op een eenzamen post in de buitengewesten, schreef me eenigen tijd geleden, of ik niet een baantje voor hem wist op een der gouvernementskantoren op Java, omdat „zijn vrouw niet tegen het rimboeleven bestand was en daar zenuwziek werd!”

Ik sprak over de zaak met eenige invloedrijke ambtenaren hier en een hunner merkte daarbij op: „Daar heb je weer zoo'n geval, dat een veelbelovende kerel zijn werk, waar hij geknipt voor is, moet opgeven, omdat zijn vrouw de energie mist, zich in de eenzaamheid van haar bestaan te schikken. Dergelijke mondaine type'tjes moeten niet met een rimboe-man trouwen; ze blijven hunkeren naar gezelschapsleven en pretjes en maken zoo zichzelf en haar man ongelukkig!”

Er is iets waars in deze uitspraak, maar ze is eenzijdig. Want naast het wuften, wereldsche type'tje, dat alleen maar kan bloeien in de broeikas-atmosfeer van „society”, doch daarbuiten weldra wordt tot zoo'n zenuwziek, verbitterd en verbloed wezentje, zichzelf en haar man tot last, ken ik ook wel beteren en sterkeren, die toch door de rimboe gebroken werden. Want, hoe sterkend en verheffend haar invloed ook moge zijn op den mensch van karakter en roeping... de rimboe kan toch ook ontzettend wreed zijn! Onoverwinnelijk in haar hardheid, zelfs voor degenen, die haar vol energie en goeden wil introkken.

Zoo was er indertijd aan boord van de mailboot, waarmee ik naar Indië terugging, een jong, sympathiek paartje, bestemd voor de buitengewesten. Hij was aspirant-controleur, sprak vol enthousiasme over het mooie werk, dat voor hem lag; zij was een lief, eenvoudig vrouwtje, dat zich niets aantrok van de eenzaamheid, die hen wachtte.... „omdat we elkaar toch hebben, nietwaar?”

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij

Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang, Australië

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij Directiën te Amsterdam en te Batavia.

Ik ontmoette hen eenigen tijd later op zijn zelfstandige standplaats, zoo'n verren buitengewest ergens in een uithoek van den Archipel, waar de Paketvaart-stoomer eens in de maand de een verbinding met de buitenwereld vormt en waar komst van de „kapal poetih”, het witte stoomer van de gouvernements-marine, dat een paar keer het jaar inspecteerende chefs van hem aanbragt, een evenement was, grootscher dan de „season” Scheveningen. In het heel kleine, primitieve controleurshuisje had zij wonderen van gezelligheid weten te verrichten met de aardige prulletjes lapjes, die ze uit Holland meebracht. Ze ging haar man op tournee, stapte vol trots naast hem voort door de woeste natuur, genoot van alles, ze zag en ondervond. En als ze samen in hun huizen zaten — wat niet veel dagen per maand gebeurde omdat hij heel veel „er op uit” moest — lachten ze samen, speelden ze samen huishoudentje, een innig-gelukkig stelletje, die twee.

Toen kwam de tijd, dat een baby zijn komst kondigde en zij niet meer mee kon op tournee. Maar 't werk bleef aan hem zijn eischen stellen. Het jonge vrouwtje zat dus dagen en dagen alleen in haar huisje. Als eenig gezelschap had ze een paar klerkenfamilies, goedgehartige, maar ontwikkelde menschen, waar ze weinig contact had. Wel had ze haar boeken, haar muziek, haar kippen en haar tuintje. Voor haar huis had ze ganschen dag het gezicht op een brok strand met wat klapperboomen en de felle schittering van zonlicht over de baai. Achter het huis stond een sombere, zwijgende wand van het bosch, dat veranderde. Alleen in den regentijd trok zich gordijn van water over dat alles heen. Dagenlang

Haar piano raakte ontstemd, en er was een mand, die haar in orde kon brengen. Van de vanden haar man sprongen een paar snaren, en kon wel een paar maanden duren, voordat de nieuwe zou aanbrengen. De boeken waren niet gelezen en veel geld om nieuwe te bestellen was niet. Het tuintje voor het huis was geheel verwaald; nieuwe zaden waren besteld, maar pas over een paar maanden komen. De baby-nam haar tijd wel in beslag — maar ze kon niet telkens, wanneer ze iets noodig had er dat bij den eenigen toko-Chinees in het plaats niet was te vinden, 'n prauw uitsturen naar vier dagen verwijderde „kota”. De wieg was steld, maar die zou pas over een maand of komen. Dus zat het jonge vrouwtje moedeloos alleen in haar stille huis en vond de rimboe zoo aantrekkelijk, als ze eerst gedacht had. Als zoo dagen lang eenzaam zat, had ze geen zin veel werk te maken van het eten, dus verslapte en voelde zich ziek en terneergeslagen. Haar man haar eindelijk, maanden voor haar naar de residentie-hoofdplaats stuurde, om daar baby af te wachten.

't Kostte hun handen vol geld, zoodat ze zich de zorgen werkten. Eindelijk was de baby er kwam ze opgewekt, vol nieuwen levensmoed, nieuwe idealen, naar 't stille plaatsje terug, was haar leventje gevuld, ook als haar man tournee was; nu lachte ze weer en was de rimboe mooi en goed.

Toen werd haar man ziek en moest met maanden ziekenverlof naar Java. Ze kwamen per in de zorgen, de piano en de viool en de aar huwelijkscadeautjes en de boeken werden in residentie-hoofdplaats verkocht, om het verlof kunnen betalen. „Maar ze hadden elkaar toch de baby nietwaar?” verklaarde zij blijmoedig.

Na eenige maanden was haar man hersteld hadden zij volop genoten van „de beschaving”. Toen kwamen ze op een andere standplaats bui. Ergens diep in het binnenland, zoo'n verloren plek dat je bijna niet op de kaart kon vinden. Het daar eischte nog meer afwezigheid van haar man. Een piano en boeken had ze niet meer, daar geen geld voor. Maar ze had de baby! En een foon. Dat was ook een weelde, want nu kon ze minste iederen avond de stem hooren van de buurvrouw, die, even eenzaam, op den dier bijzijnden post zat. Een paar dagen vèr weg de verbinding was vaak gestoord, wanneer het oerwoud weer een boom over de lijn was gevallen. Dan zat ze dagen lang geheel afgesneden van de buitenwereld, en wond zich op tot vreemden angst.

Haar man, die opging in zijn werk en het druk had, merkte niet op, dat ze hoe langer stiller en zenuwzieker werd. Hij lachte wat om angst voor de eenzaamheid en werd boos, als

RASHOND.

Door omstandigheden voor den spotprijs van f 35.- te koop: een witte Pommerse Spits, reu, zeer waaksch en zonder gebreken. Te zien: Amalia van Solmsstraat 122, tusschen 10 en 3 uur.

...smeekte om toch eens een keertje thuis te komen, wanneer hij weer op tournee moest. Toen werd de baby ziek, terwijl hij weg was. Hij wachtte ze moedig, omdat ze hem niet, zooals hij gezegd had, mocht tegenhouden van zijn kant. Maar toen het erger werd en de „Handleiding voor jonge moeders” geen uitkomst meer bood, evenmin als de telefonische raadgevingen van de buurvrouw, stuurde ze een inlander uit om hem terug te roepen. Na zijn terugkomst konden samen nog een dag bij het zieke kind hopen op een dokter, die telefonisch zijn komst beloofd had. Toen deze kwam, was het kindje al een paar dagen dood en begraven, en die kon niet beter doen dan gebroken paar menschen meenemen naar de politie-hoofdplaats.

Daarna kregen ze korten tijd een betere standplaats, maar toen er weer een baby was, en hij in verking kwam voor een eenzame standplaats in de rimboe, durfde zij niet meer mee. De vroegere ondervinding had haar energie gebroken; ze was de rimboe. Nu zit hij eenzaam ergens buiten en verwaarloosd huis, en zij heeft een betrekking op een kantoor in een der Java-hoofdsteden, zoo voor haar kind te kunnen zorgen, tot hij eens een grotere standplaats krijgt.

...kan de rimboe zijn voor de vrouw. Maar ze is ook anders. Ik heb daarbuiten ook een vrouwtje ontmoet, vroeger een der meest geliefde Haagsche meisjes, een modepopje, een echt kind flirtziek ding, zoo eentje waarvan men al tevoren met zekerheid zou durven zeggen, dat het geen maand in rimboe uithoudt.

...heeft ze drie kinderen, ferme, jolige boys. Twee oudsten geeft ze schoolonderwijs volgens de Dierx-methode en haar grootste trots is, dat ze twee kinderen een jaar op school vooruit zijn. Hij heeft een kliniekje opgericht voor de bevolking van daar iederen ochtend „zeere beenen” te verwerken; ze poot haar eigen aardappels en groenten teelt kippen en koeien, bakt haar eigen brood en houdt de kas bij voor haar man. Gaat die op vakantie, dan wordt het heele stel, als de tocht het eenigszins toelaat, op paardjes of in een wagenstoel geladen en sjouwt met hem mee. Dan gaat hij op vakantie en genieten ze allen luidruchtig het gezicht is rood-verbrand, haar lichaam heeft de etherische slankheid van vroeger verloren, haar haren zijn meestal wat wanordelijk en de knuisten van haar drietal, en in haar oogen is ze hopeloos bij de mode ten achter. Hij is intens-gelukkig en zon voor geen geld meer een groote plaats overgeplaatst willen worden, waar ze „weer met al dien onzin mee zou moeten doen”!

...kan de rimboe ook zijn voor de vrouw!

BLANDA.

(Orang Peladang).

Ter gedachtenis van Dr. R. D. M. Verbeek.

...afzonderlijke Bijlage van het „Jaarboek van het Geologisch Mijnbouwkundig Genootschap” 1926 is verschenen een door den oud-hoofdredacteur van het Mijneuzen, den hr. N. Wing geschreven levensgeschiedenis van Dr. R. D. M. Verbeek, die den 31en Maart 1926 op 81-jarige leeftijd te 's-Gravenhage is overleden. Op een treffelijke, van groote piëteit getuigende wijze wordt schied de onschatbare verdiensten van den ongelijken nestor der Nederlandsch-Indische wetenschappen, die nagenoeg een halve eeuw lang de verrijking is geweest van de geologie der geboorteland en wiens naam en wetenschappelijke naamgeving ook roemrijk bekend zijn ver over de grenzen van ons land.

...het levensbericht is toegevoegd een bijdrage van Dr. R. J. baron van Lijnden, waarin aandacht wordt gevraagd voor de buitengewone talenten van Dr. Verbeek als musicus. „Als musicus was hij een groot dirigent had hij kunnen worden, als de omstandigheden hem niet tot een veldberoemd geoloog hadden gemaakt.”

Jaarverslag Max-Havelaarfonds.

...het jaarverslag over 1926 van het Max-Havelaarfonds (welke te 's-Gravenhage gevestigde vereniging zich o.m. ten doel stelt de bevordering van de stoffelijke en geestelijke verheffing der bevolking van Ned.-Indië) blijkt dat dit fonds door geringe geldmiddelen waarover het beschikt genoodzaakt ziet zijn nuttigen arbeid zeer te beperken. De jaarlijksche contributies liepen daarom niet onbelangrijk terug, al kon met volgeconstateerd worden, dat door een oud-

ZORG DAT UW RECLAMES OVERZICHTELIJK ZIJN. OVERDAAD SCHAADT

lid van het fonds, wijlen den heer M. Blokhuis te Nijmegen een bedrag van f 2.500 werd gelegateerd.

Ook in het jaar 1926 onderging het Bestuur der vereniging geen verandering. De samenstelling is als volgt: Mr. A. M. Joekes, voorzitter; A. G. van Kuik, secretaris; J. H. Dijkman, penningmeester; Mevr. de Wed. Mr. C. Th. van Deventer—Maas en W. Havers, leden.

Dienstneming bij het Nederlandsch-Indisch leger.

Ofschoon de propaganda voor Indië van onze vereniging tot heden zelden was gericht op den kleinen burgerstand, waaruit het Indische leger bij voorkeur zijn aanstaande Europeesche onderofficieren betreft, vestigen we toch gaarne de aandacht op een door den commandant van de „Koloniaale Reserve” te Nijmegen, luit.-kolonel W. C. Canman, samengestelde brochure, beoogend de dienstneming bij het Indische leger van goede elementen te bevorderen.

Behalve eene uiteenzetting van het doel van het Instituut van „aanbevolen militairen” bij de Kol. Reserve te Nijmegen, bevat het boekje gegevens omtrent de opleiding en dienstvoorwaarden, traktementen, pensioenen enz., zoomede mededeelingen over de samenstelling van het Ned.-Ind. leger en de positie welke de Europ. onderofficier en de ongegraderde in de Indische samenleving innemen. Ten slotte uitstekend geschreven hoofdstukjes over de Inheemsche en de Europeesche maatschappij.

Het boekje is voor eventuele belanghebbenden en belangstellenden te raadplegen op de Leestafel van O. en W., Heulstraat 17, Den Haag.

Djawa. Tijdschrift van het Java-Instituut.

Ter huldiging van Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje, die den 8en Febr. jl. den 70-jarigen leeftijd bereikte, bevat de Maart-afl. van Djawa, bij het portret van dien hoogleeraar uitsluitend bijdragen, die te zijner eere werden geschreven. Het eerste artikel, van de hand van R. A. A. Djajadiningrat, is getiteld: „Een stuk van den arbeid van Prof. Snouck Hurgronje in het belang van de intellectueele ontwikkeling van het Indonesische volk”. Deze bijdrage geldt speciaal den jubilaris, „dien grooten Nederlander, aan wien het Indonesische volk zoowel op maatschappelijk als op staatkundig gebied zooveel te danken heeft”.

De overige opstellen zijn getiteld: Een verzoek om een Mohammedaansch wetgeleerd oordeel over de Javaansche Ganagini-adat, door Dr. R. A. Hoesein Djajadiningrat. — Mededeelingen over den Islam op Ambon en Haroekoe, door Dr. H. Kraemer. — Eenige opmerkingen over ontleening in de cultuur-ontwikkeling, door Dr. B. Schrieke. — Het document uit den brandstapel (bijdrage tot de kennis van de Javaansche heiligenlitteratuur), door Dr. G. W. J. Drewes. — Storm-kind en geestes zoon, door Dr. R. Goris. — Moskee-onderzoek in den Archipel, door Dr. W. F. Stutterheim. — Een zonderlinge appreciatie der Hadramieten bij een deel der Bataviasche bevolking, door B. Th. Bronggeest. — Ten besluite een (uit de N.R.Ct. overgenomen) aan Prof. Snouck gewijd artikel van Th. W. J. (= Prof. Dr. Th. W. Juynboll).

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 41. W. F. M. de Buy Wenniger 1902—1927 (slot). — A. Volmer (met portret). — Een moderne thee-fabriek (Kemoening), door Ir. A. C. Slotemaker (slot). — Enkele opmerkingen betreffende het gebruik van de automata-spuut bij de bestrijding der bladluizenplag, door J. C. v. d. Meer Mohr, (met ill.). — Javaansche landbouw-ceremonieën (ontleend aan de Locomotief).

De Indische Mercur.

No. 20 (18 Mei). Indische Landbouwproefstations, door Dr. O. Arrhenius. — Rejsbrieven, door Prof. Dr. F. A. F. C. Went (vervolg). — De suikercrisis op Cuba. — De markt voor enkele invoerartikelen op Java en Madoera gedurende het 4e kwartaal van 1926 (ontleend aan Korte Berichten). — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financieele berichten en verslagen, zoomede de overige vaste rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft recente literatuur over Aetherische oliën — Boschwezen en hout — Gommen en harsen — Looistoffen — Genees- en genotmiddelen — Specerijen — Voedingsmiddelen — Vruchten en groenten.

TEHUIS VOOR KINDEREN

Degelijk, liefderijk tehuis aangeboden in onderwijzersgezin aan kinderen (ook jongere). Zorg voor algeheele opvoeding, toezicht op school- en huiswerk, eventueel ook muzikale leiding (dipl. Toonkunst). Groot ruim huis. Adressen voor inlichtingen desgewenscht ten dienste.

Conditie f 80.— per kind per maand

Adres: H. K. LENSTRA, Hoofdweg 53, A'dam.

Fa. H. M. J. VAN DUIJNE

HOFLEVERANCIER

OPGERICHT No. 1875

KEIZERSTR. 165, SCHEVENINGEN

TEL. 50215 POSTCHEQUE EN GIROD. No. 52106

VLEESCHHOUWERIJ

SPECIALITEIT IN

RUND-, KALFS-, LAMS-, VARKENS-
VLEESCH EN FIJNE VLEESCHWAREN

BRIEVENBUS - . . . . PRULLEMAND

Dit is vaak de weg, die uw reclamedrukwerk aflegt, terwijl het moet zijn:

BRIEVENBUS- . . . . HUISKAMER OF KANTOOR

Tegenwoordig vindt men zoóveel drukwerk in de bus, dat het aankijken niet waard is, dat telkens het heele zaakje dadelijk weggegooid wordt. Uw drukkosten, bezorgloon of porto, alles is dan óók weggegooid!

Waarom dan geen reclamedrukwerk rondgezonden, dat door zijn aantrekkelijkheid opvalt, gelezen en vooral: bewaard wordt? Zulk drukwerk krijgt U niet van knoeidrukkerijtjes en evenmin van Multiplicators, doch wel van de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 * DEN HAAG

TE KOOP

VILLA'S GEBOUWD

aan den Nieboerweg, Laan van Poot, Dr. v. Welylaan.

VILLA'S IN AANBOUW

aan den Waalsdorperweg, van Voorschotenlaan

VILLA'S NOG TE BOUWEN

v. Bepwaerderweg, v. Maudricstraat, v. Ammerslaan

Prijzen vanaf f 10.000 tot f 50.000. Bouw 1e klas

Alle inlichtingen te bekomen:

J. v. GEMERT & Zn. { Tel. 35350, Valkenboschk. 277
Tel. 35437, Herschelstraat 19

LIJST VAN ADRESSEN

ten behoeve van Repatrieerenden

(Vervolg).

FOTOGRAFEN EN LEVERANCIERS VAN FOTO-ARTIKKELEN

Lappöhn, Passage, Den Haag.
Ph. Starke, Hoofdstraat 172, Apeldoorn.
C. J. L. Vermeulen, Toussaintkade 20, Den Haag.

GARAGES

Garage Havro, Kanonstraat, Den Haag.
Garage Jansen, Rijks Straatweg 773, Wassenaar.
Garage Kinsbergen, Nieuwstraat 59, Apeldoorn.

GLAZENWASSCHERIJEN

N. V. Cemsto, Hunsestraat 39, Den Haag.

GRAMOPHONE-HANDELAREN

L. Zwaal, Regentesselaan 24, Den Haag.

GROENTEN EN FRUIT

J. Eversmann, Edisonstraat 139, Den Haag.

HAARDEN

J. Snoeck, Zeestraat 51, Den Haag.

HEEREN-MODEARTIKELLEN

J. Huizer, Thomsonplein, Den Haag.
Kalker's Modemagazijnen, Kalverstraat 100, Amsterdam.
W. F. Meijer, Hoofdstraat 93, Apeldoorn.

HOEDEN

Kalker's Modemagazijnen, Kalverstraat 100, Amsterdam.
Maison de Ruit—v. d. Waag, Charl. de Bourbonstraat 27, Den Haag.

HOTELS, PENSIONS ENZ.

American Hotel, Amsterdam.
Vacantiehuis „Den Lindenhof”, Vierhouten.
Hotel-Rest. Duinoord, Sweelinckplein, Den Haag.
Rusthuis Eigen Sfeer, v. Boetzelaerlaan 205, Den Haag.
Pension Eyesto, Nassaulaan 2B, Den Haag.
Hotel des Indes, Weltevreden.
Hotel Pension Insulinde, Bankplein 2, Den Haag.
Rusthuis Zr. Kersloot, Esschenlaan 86, Rotterdam.
Hotel-Rest. de Twee Steden, Buitenhof, Den Haag.
Pension Patria, Lindenuweel 2, Hilversum.
Pension Petronella, G. Reynststraat 36, Den Haag.
Hotel Promenade, Oude Schev. weg 21, Den Haag.

HUISHOUDELIJKE ARTIKELLEN

J. W. Fonderie, Achterom 17, Den Haag.
Frans van Wijk, Vlamingsstraat, Den Haag.

INDISCHE UITRUSTINGEN

Firma Kalker, Kalverstraat 100, Amsterdam.
W. F. Meyer, Hoofdstraat 93, Apeldoorn.

INRICHTINGEN VAN ONDERWIJS

J. Audier, Achterom 68, Den Haag.
Chr. Lyceum, Zeist.
Christelijk Lyceum, Emmakade 43, Haarlem.
De Vrije School, v. Speykstraat 46, Den Haag.
Haagsche Schoolvereniging, Nassaulaan 26, Den Haag.
Instituut Schoevers, Stadhoudersplein 3, Den Haag.

JUWELIERS

Begeer, v. Kempen en Vos, Noordeinde, Den Haag.
Jedelo, Noordeinde 100, Den Haag.

KIPPENVOER

Verboog, Waalsdorperlaan, Den Haag.

KLEEDINGMAGAZIJNEN

Kledingmagazijn P. v. d. Brul, Veenestr. Den Haag.

KLEERMAKERS

C. H. Ernens, Valeriusstraat, Den Haag.

LUXE ARTIKELLEN

J. A. Schlette, Willem de Zwijgerlaan 50, bij Fred. Hendriklaan, Den Haag, Telefoon 50888.

MAKELAARS

W. Dop, Sweelinckstraat 72, Den Haag.

MANUFACTURENHANDEL

Iserief & Co., Veenestraat 16, Den Haag.
Wisbrun & Liffman, Veenestraat 35, Den Haag.

MEUBILEERINGEN

Het Smyrna Tapijtenhuis, Ampèrestraat 30, Den Haag.
C. v. Moorsel, J. Hendrikstraat 9, Den Haag.
Gebr. Jungschläger, J. Hendrikstraat 19, Den Haag.
W. J. M. Simonis, Groenmarkt 34, Den Haag.
Firma Segaar, Spui 218/Thomsonlaan 93, Den Haag.
Schöder & Co., Groenmarkt, Den Haag.

JAC. HUIZER

HEEREN
MODE-ARTIKELLEN

RUIM GESORTEERD

THOMSONPLEIN 22, DEN HAAG

De Indische gemeenten gedurende de laatste tien jaren. Voordracht door J. J. G. E. Rückert (met gedachtenwisseling). (Indisch Genootschap. Vergadering van 8 April '27).

Die holländischen Kolonialkarten, von Maj. J. van Roön. (Petermanns Mitteilungen, 1927, Nr. 5/6).

Opgave van geschriften over geologie en mijnbouw van Nederl. Oost-Indië. Veertiende vervolg, door N. Wing Easton. (Geol.-Mijnbouw. Bibl. v. N.-I. Deel III, 4e Stuk).

De radioverbinding Nederland—Nederlandsch-Indië. Uitgegeven door het hoofdbestuur der posten en telegrafie. ('s-Gravenhage, Gebrs. van Cleef).

Socialistische koloniale politiek, door J. van Gelderen. (Social. Gids. 1927, bl. 97).

Javaansche dans- en tooneelkunst, door H. M. de V. Met ill. (Buiten. 1927, bl. 112).

Iets over Javaansche geneeskunst, door S. Kalff. (Ons Eigen Tijdschr., Maart '27).

Over Bali en Balineesche kunst, door H. M. de Vr. Met ill. (Buiten, 1927, bl. 141).

Suriname.

Voor allen, die belangstellen in den economischen toestand van Suriname is de verschijning van het jaarverslag van den hoofddirecteur van de Surinaamsche bank een evenement, om het algemeen overzicht van den economischen toestand, dat men daarin vindt.

Wij ontleenen daaraan het volgende:

In de eerste maanden van 1926 scheen de kolonie met ondergang bedreigd te zullen worden.

De groote plaag, die in de laatste maanden van 1925 Suriname teisterde, namelijk de felle droogte, in een periode, welke normaal de kleine regentijd genoemd wordt en waarin alle plantenleven zich weder herstelt na de maanden Augustus tot November, waarin gewoonlijk groote droogte heerscht, bleef ook in de eerste maanden van 1926 voortduren. Mensch, vee en plant snakten naar water en slechts met groote inspanning van Koloniaal Bestuur en particuliere ondernemingen kon worden voorzien in het allernoodigste om mensch en dier niet van gebrek aan drinkwater te doen ontkomen. De cultures hadden reeds de laatste twee jaren minder hemelwater ontvangen dan normaal verwacht mocht worden en nu, door de voortdurende droogte, een weder op krachten komen uitgesloten scheen, was de naaste toekomst zeer donker. In Maart en April zag het in verschillende deelen er naar uit, alsof een groot deel van de cultivaties te gronde zou gaan.

Als gevolg van de droogte, of afgescheiden daarvan, kwamen ook andere plagen over dat bijna onkenbaar geworden, sedert oude tijden toch als zoo buitengewoon vruchtbaar bekende land.

Sterfte onder het vee, door gebrek aan voedsel en drinkwater, dwong den veehouder tot verkoop van zijn vee over te gaan tegen zeer lagen prijs.

Een buitengewone muskietenaanval, toen het weder begon te regenen, noopte ieder levend wezen tot zelfverdediging; vooral pluimvee kwam de gevolgen van het bloedverlies niet te boven.

Rupsen, waartegen men zich nog niet voldoende gewapend had, brachten veel schade aan den katoenaanplant. De rijstvelden werden in sommige streken zeer bezocht door wantsen, en in het meest bevolkte district, Beneden Commewijne, deed een rattenplaag groote schade aan den jongen koffieaanplant. In een rijstveld werden in 1½ uur door zes man bijv. 200 ratten gevangen.

Een juist beeld hoe de stemming onder die omstandigheden was, geeft wel het besluit van het Koloniaal Bestuur om een bod van een particulier op de Gouvernementskoffieonderneming Sloopwijk te aanvaarden — een bod, dat ver beneden het in die plantage gestoken kapitaal was — omdat men meende aldus nog iets te redden van de verloren gewaande tonnen gouds.

Later, toen in de tweede helft van 1926 de seizoenen weder eindelijk normaal werden, bleek in de cultures wel veel blijvende schade te zijn aangericht, maar de toestand was niet hopeloos. Alles, wat nog leven had, herstelde zich weder spoedig, dank zij de vruchtbaarheid van den bodem, en de opengevallen plaatsen konden met jongen aanplant worden aangevuld. Alleen de cacao-cultuur schijnt geen bron van welvaart voor de kolonie meer te

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE

BROODJES } PEKELVLEESCH
ROASTBEEF
HAM, ENZ.

Aanbevelend, **W. F. KLINK,**
Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 1781
Wordt ook thuis bezorgd.

kunnen worden. Na een strijd van 25 jaar zal het met deze cultuur geheel moeten opgeven, tenzij de deskundigen aan het Landbouwproefstation den verderen ondergang van de cacao nog kunnen tegengaan.

Natuurlijk moesten de oogstverwachtingen voor 1926 zeer laag blijven, maar er was op het einde van het jaar alle reden om aan te nemen, dat weldra de cultures weder normale opbrengsten zouden geven, al zou de oogst dan misschien een ander tijdstip vallen dan gewoonlijk.

Het spreekt van zelf, dat deze tegenslagen in cultures grooten invloed hadden op het gehele economische leven der Surinaamsche bevolking. Ook de nijverheidsondernemingen werden door droogte sterk belemmerd in haar werkzaamheden. Het in een vorig jaar vrijwel verkregen economisch evenwicht werd door een ander weder verstoort.

De uitvoer daalde van f 9.9 miljoen in 1925 tot ruim f 7.6 miljoen in 1926. De invoer daarentegen steeg ruim f 500.000.

De inkomsten van de Koloniale Kas in 1926 wijzen ook duidelijk op den zwakken economischen toestand. De ontvangsten, die verband houden met den welstand en het bedrijfsleven, brachten minder op dan in 1925.

Daarnaast geven de cijfers van de Koloniale Postspaarbank ook een belangwekkend beeld van den economischen toestand van de bevolking. De inlagen waren f 438.030 tegen f 554.565 in 1925, aldus een teruggang aanwijzende van ruim f 116.000, terwijl de terugbetalingen met f 483.252 tegen f 483.252 in 1925 ongeveer op dezelfde hoogte bleven.

Het aantal inlagen verminderde, vergeleken met 1925, met 533, terwijl het aantal terugbetalingen met 579 steeg. Er moest dus menig beroep op de spaarpot worden gedaan om den moeilijken tijd door te komen.

De loop der bevolking was volgens daarvan publiceerde cijfers niet zoo gunstig als in 1925. In totaal vermeerdeerde de bevolking in 1926 met 2958 zielen tegen 3612 in 1925.

Een algemeen overzicht van den toestand van Suriname in 1926 kan niet volledig zijn als men zich bij zijn onderzoek slechts bepaalt bij den internen toestand van de kolonie. De economische geschiedenis van Suriname heeft in de laatste eeuw altijd twee zijden gehad. Naast den toestand in de kolonie zelve werd het antwoord op de vraag naar den welstand ook beheerscht door de handel, die Nederland tegenover zijn bevolking Zuid-Amerika aannam.

Het jaar 1926 is in dit opzicht voor Suriname een buitengewoon jaar geweest, waarvan de gevolgen voor de ontwikkeling der kolonie niet zijn te overzien.

Met het optreden als Minister van Koloniën Dr. J. C. Koningsberger kwam een man aan het bewind, die door zijn vroegeren werkkring Nederlandsch-Indië weet, wat een plantage-landbouwkolonie noodig heeft en zich daarvoor op de bres wil stellen. In Gouverneur van Heemstra kon de Minister den man waardeeren, wiens idee het is Suriname tot leven te brengen; den man, die ook de belanghebbenden bij Suriname's bloei wil weten samen te brengen in den Ondernemersraad voor Suriname. En, alsof nu eindelijk het tijdstip aangebroken was, waarop het voor Suriname gaan lichten, ontstond er allerwege in Nederland een merkwaardige belangstelling voor de kolonie. Suriname werd op buitengewone wijze, met zijn lief en leed, onder de aandacht van het Nederlandsche volk gebracht.

Wat het tijdstip voor handelend optreden zonder gunstig maakte, was het feit dat Minister en Gouverneur, door een kortstondig verlof van dezen laatste verleend, de gelegenheid hadden samen mondeling over het rapport van den Ondernemersraad van gedachten te wisselen en de groote lijnen van regeeringsbeleid vast te leggen.

De gunstige gevolgen bleven dan ook niet uit. De Memorie van Antwoord betreffende Surinaamsche begrooting voor 1927 gaf te dien aanzien een onzekere geluid.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft hoewel niet met groot enthousiasme, de begrooting tingsvoorstellen van den Minister op den 25 Februari goedgekeurd na de toezegging van den Minister, dat hij spoedig een volledig uitgewerkte plan voor de opheffing van Suriname aan de Kamer zal voorleggen.

Nu Suriname eenerzijds, na de korte maar hevige depressie van 1926, zich in 1927 weder, elastisch

Wissel In- en Verkoop
Credietbrieven
Telegrafische
Uitbetalingen

Hollandsche Bank voor West-Indië
Heerengracht 471 **AMSTERDAM** Tel. 31290 en 35290
CURAÇAO CARACAS VENEZUELA
Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië,
Venezuela, Columbia en Midden-Amerika. 5008

Incasseringen
Handelsinformaties
Rembours- en
Document.-Credieten

altijd, uit zijn malaise zal gaan opheffen en de
Nederlandsche Regeering anderzijds wil medewer-
en om door wegneming van belemmeringen en
rechtvaardigen steun den bloei te bevorderen, heb-
ben allen, die in de mogelijkheden en toekomst
dat geweest het geloof nog niet hebben ver-
wen, weder moed gevat.
Waarschijnlijk zal het Nederlandsche kapitaal
nu meer deze nationale taak gaan aantrekken
de exploitatie van deze in haar wezen rijke
kolonie niet langer bijna uitsluitend overlaten
aan de energie van kapitalisten van vreemde
nationaliteit!
In het verslag worden voorts uitvoerige medede-
ingen gedaan over de cultures en de verschillende
rijven.

Het Algemeen Handelsblad van 18 Mei schrijft:
het verslag van de Surinaamsche Bank over
troffen ons een tweetal passages zeer sterk.
ene bespreekt de beteekenis van het parti-
ere kapitaal. Dat zal zich niet naar Suriname
men, meent de verslaggever, zonder dat daar
el allerlei bezwarende belemmeringen in wet-
ing en bestuurspraktijken zijn opgeruimd en
Regeerings- of bestuurswege zou worden voor-
aan op den weg naar economische ontwikkeling!
de andere wijst er op, dat Suriname in de laatste
ten aanzien van den import van goederen
allengs meer van Nederland afwendt om zich
richten naar de Vereenigde Staten van Noord-
amerika en Canada en ook naar Engeland.
de wisseltransacties der bank bewijzen dat.
Wie dat in verband met elkaar leest kan niet
ers dan zich afvragen, of niet met wat meer
ed en doorzettingsvermogen kan worden ge-
eerd naar een verwezenlijking der in de nota
den Ondernemersraad voor Suriname bepleite
atregelen.
kringen, die de situatie kennen, meent men
hier een nu of nooit geldt.

volgens een bericht in het „Handelsblad” zal
aantal emigranten uit Java naar Suriname dit
ongeveer 2300 bedragen. De contractacten
in drie groepen van ongeveer 750 personen
bestemming volgen.

Wij in „De West” lezen, is in een te Para-
gehouden vergadering besloten tot oprich-
van een Bond van Openbare Onderwijzers,
zich ten doel stelt om op te komen voor de,
in den laatsten tijd sterk bedreigde belan-
van het openbaar onderwijs in Suriname.
vergadering traden 43 leden toe. Als be-
scheiden werden gekozen de heeren Schoon-
en, Calor, Hijlaart, Zundert en Elstak.
personen die, hoewel zelf geen onderwijzer,
voor het openbaar onderwijs, kunnen als lid
angenomen.

geloof heerscht nog overal in de wereld, maar
Suriname in buitengewone mate. Een extra dom-
loof schijnt aan een jongen man het leven
te hebben, bij gelegenheid van een pa-
leging aan de Boven-Suriname. Een militair,
de Haimé, heeft in tegenwoordigheid van den
met een karabijn een eind aan zijn leven ge-
ald. De militair Wildeman gaf daarvan de vol-
„verklaring”.

lijk bekend bestaat er 'n bijgeloovige vrees voor
hoezen geest, Kantamoosa geheeten, die in
metenheuvels zou huizen. Men mag dezen geest
bespotten of beleedigen, niet aanraken of zelfs
en. Wordt Kantamoosa getergd, dan borrelt
de openingen van het nest schuim op, dat
gevaarlijk heet te zijn en door de wisman voor
doeleinden wordt gebruikt.

der deelnemers aan den tocht, die „op de
was” lichte de anderen in omtrent het
dat zij liepen en waarschuwde om toch
zonder een woord te spreken of te spuwen
meest voorbij te loopen.
me zou echter de voorschriften hebben over-
en. De „ingewijden” wisten toen te vertellen,
hij waarschijnlijk zijn straf niet zou ontlopen
schijnt nooit meer uit het bosch zou geraken,
op geheimzinnige wijze aan zijn einde komen.
schijnt hem bijzonder sterk te hebben aange-
en. Hij begon kort daarop te klagen over pijn
en had een lichte temperatuursverho-

ging. Den volgenden morgen maakte hij een eind
aan zijn leven.

Men zie over Kantamasoe de „Encycl. v. Nederl.
W.-Indië” onder het hoofd „Bakroë”.

Kerk en school zijn onmachtig geweest om dit
domme bijgeloof den kop in te drukken.

Wanneer wij in Suriname in het bosch of in de
Savanna's zoo'n termietenheuvel tegenkwamen
hebben wij — tot groote ontstemming van onze
creoolsche begeleiders — nooit verzuimd, met een
houwer in het nest te roeren om onzen begeleiders
te laten zien waar het schuim — een gistingsproces
— van daan kwam, maar zij bleven liever op een
afstand en schudden bedenkelijk het hoofd. De In-
dianen hebben dat bijgeloof niet.

Curaçao.

De Curaçaosche wetboeken.

Men heeft ons gevraagd over dit onderwerp eens
iets te schrijven. Dat is heel moeilijk want die Cu-
raçaosche wetboeken zijn er niet. Of liever: op één
manier zijn zij er wel, maar op twee manieren zijn
zij er niet. Volgens het regeringsreglement zijn zij
er. In de praktijk zijn zij echter niet te krijgen. Wat
er van was is uitverkocht, finaal uitverkocht, al
tien jaar lang. Voor geld noch goede woorden zijn
zij te krijgen. Hoe groot de oplaag 60 jaar geleden
geweest is, weten wij niet, en waar de exemplaren
gebleven zijn, evenmin. Maar dat is ook niet erg,
want wat er in die wetboeken staat is verouderd.
Burgerlijk Wetboek — herhaaldelijk gewijzigd,
evenals in Nederland; Burgerlijke Rechtsvordering
— de heele rechtspleging is veranderd; Strafwet-
boek — door een ander vervangen; Strafvordering
— o.a. de heele competentie gewijzigd; Wetboek
van Koophandel — derde boek afgeschaft, tweede
boek wellicht spoedig aan de orde, eerste boek
meer dan eens gewijzigd en wellicht weer wijzigin-
gen aanstaande; Rechterlijke organisatie — onher-
kenbaar.

In het belang der rechtspraak moet hierin veran-
dering komen. Voor justiciablen en voor rech-
ters is de toestand onhoudbaar geworden. Waar is
de Fruin en waar de Nijhoff, die dit werk ter hand
willen nemen. Zij zullen er misschien zonder re-
geringssteun geen zij bij spinnen, maar toch velen
aan zich verplichten.

En nog iets. Er bestaan geen commentaren op
de Curaçaosche wetboeken. Die zijn ook niet nood-
ig, omdat de bepalingen goeddeels letterlijk over-
eenstemmen met de Nederlandsche. Toch zou eenige
toelichting op de afwijkende artikelen niet ondien-
stig zijn. Daarvoor bestaan twee bronnen, die nu
niet zoo heel rijk vloeien. De staatscommissie van
1852, die de tegenwoordige wetboeken ontworpen
heeft, heeft haar ontwerpen met korte toelichtin-
gen in 1860 laten drukken. Antiquarisch zijn die
nog wel te krijgen. Het nieuwe wetboek van straf-
recht is indertijd ontworpen door een Curaçaosche
commissie en een jaar of tien geleden heeft het
Tijdschrift voor strafrecht een bijdrage gehad,
waarin vooral de van het Nederlandsche wetboek
afwijkende bepalingen besproken werden. In de
tweede plaats heeft men de niet openbaar gemaak-
te adviezen van den Raad van State, die misschien
voor dit doel geraadpleegd zouden mogen worden
en een enkel punt zouden kunnen verduidelijken.
Van deze gegevens zouden misschien korte aantee-
keningen gemaakt worden in den geest van de
Schuurmans en Jordens-uitgave der wetten en wet-
boeken.

Om het kostenbezwaar te verminderen zouden
wellicht de verschillende wetboeken afzonderlijk
kunnen worden uitgegeven en tegelijk met de Cu-
raçaosche de Surinaamsche redactie.

Simon Bolivar.

Over de eerste reis — uit en thuis — schrijft het
Handelsblad:

„Wij hadden gelegenheid den kapitein, den heer
P. Koningsstein, tusschen de drukke werkzaam-
heden, aan de aankomst verbonden, door, even in
zijn hut te spreken.

Hoe het schip op de eerste reis had voldaan?
„Uitstekend, in alle opzichten voortreffelijk. Zoo-
wel de kapitein, de officieren en de bemanning als
de passagiers waren volkomen tevrede.

„Het is een reclamereis geweest. Overal, waar
wij binnenvielen, zijn wij als koningen ontvangen.
„President Gomez van Venezuela heeft hartelijke
begroetingstelegrammen gestuurd. De zoon van den

M. A. J. LINNEWEEVER
LUXE EN ORTHOPAEDISCH MAATSCHOEISEL
LEVERANCIER VAN H. M. DE KONINGIN
EN Z. K. H. DEN PRINS DER NEDERLANDEN

WESTEINDE 32A :: DEN HAAG
OPGERICHT 15 JAN. 1827 TELEFOON 15551

Onze Luxe Maatschoeisel heeft een voorname snit en
een goeden pasvorm. Ons Orthopaedisch schoeisel bezit
goede prothesen en maskeert de abnormaliteit. Ons
maatwerk is niet te vervangen.

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer
aangetast door azijn, mosterd, fruit enz. Messenplank
onnodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen.
Het Ideaal voor de Tropen 5043
FONDERIE'S STAALWARENHANDEL
Gevest. Ao. 1839 - Achterom 17, Den Haag - Tel. 13602
Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

**ARBEIDSBEURS VOOR
DEN OUD-IND. MILITAIR**

Gevestigd te **NIJMEGEN**
Oude Varkensmarkt 41-53 Telefoon 1865

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
Zaterdags na 12 uur gesloten

Directeur **A. VAN BOXTEL**

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te
AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h
DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34
ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b
Telefoon van 9-12 10733
ARNHEM, G. J. Hoetink, Ammastraat 58

H.H. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-
Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat de gelijke
Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor
verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge,
Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter
en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester
Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas,
Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur,
Stoker centrale verwarming, Knecht van
de apotheek en ander Personeel voor Zieken-
en Weeshuizen, waaronder ook gediplo-
meerde Verplegers, Controleurs en Wakers
voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegra-
fisten en Telefonisten, Koks. enz., waaronder
geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten

Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aan-
vragen om personeel, zoowel hier te lande als in
Ned. Oost- en West-Indië.

P. DE KAT ANGELINO
MOEDRA'S OP BALI
MET 60 TEEKENINGEN VAN
TYRA DE KLEEN

PRIJS gecart. 19.— geb. in geh. linnen 11.50

„Hoe voortreffelijk zijn de priesters zelve geteekend. Met
goed overleg is, zoowel in de serie Boeddha-priesters als in die
van de Sjiwa-priesters, iedere persoon tweemaal geteekend,
van voren en van terzijde, daardoor wordt de houding van
het lichaam en in 't bijzonder van de handen zeer duidelijk.”
S
(N. Rott. Crt.)

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA”, Den Haag

LIJST VAN ADRESSEN

ten behoeve van Repatrieerenden

(Vervolg).

MUZIEKHANDELAREN

Muziekhandel Dajos Bela, Fred. Hendriklaan 190, Den Haag.
Ph. Kruseman, Noordeinde 91, Den Haag.

OPTICIENS

P. W. Hiele, L. Jansstraat 27, Utrecht.
C. v. Monsjou, Valkenboschplein 19, Den Haag.

PARAPLUIE-MAGAZIJNEN

Kalker's Modemagazijn, Kalverstr. 100, Amsterdam.
A. Querelle, Schoolstraat 10, Den Haag.

PIANOHANDELAREN

L. Jacobi, Regentesselaan 123, Den Haag.

PORSELEIN EN AARDEWERK

Focke en Meltzer, Hoogstraat 5, Den Haag.
C. Hoying, Spuistraat 20, Den Haag.

POSTZEGELHANDEL

Max Pool, Korte Poten 25, Den Haag.

RECHTSKUNDIGE BUREAUX

v. d. Geer, W. de Withstraat 79, Den Haag.

REISBUREAUX

Kon. Paketvaart Mij., Amsterdam,
Rotterdamsche Lloyd, Rotterdam

RESTAURANTS

Rest. Duinoord, Sweelinckplein, Den Haag.
W. F. Klink, Wagenstraat 109a, Den Haag.
Rest. Promenade, Oude Schev. weg 21, Den Haag.
Rest. de Twee Steden, Buitenhof, Den Haag.

RIJWIELHANDELAREN

P. Nassenstein, Bachmanstraat 42, Den Haag.
J. F. Vrolijk, W. de Withstraat 68, Den Haag.

SCHOENMAKERS

A. J. Linneweever, Westeinde 32a, Den Haag.

STAALWAREN

J. A. Schlette, Willem de Zwijgerlaan 50, bij Fred. Hendriklaan, Den Haag, Telefoon 50888.

STOOMVAARTLIJNEN

Crans & Co., Plein 22a, Den Haag.

TANDARTSEN

Alg. Haagsch Inst. voor Tandheelkunde, Piet Heinstraat 2, Den Haag.
A. J. M. v. d. Sprong, Laan van Meerdervoort 426, Den Haag.
J. van Veen, Weimarstraat 27, Den Haag.

TEHUIZEN VOOR KINDEREN

Kl. Opvoedingstehuizen, Pr. Mauritsplein 23, Den Haag.
H. Lenstra, Hoofdweg 53, Amsterdam.
Tokuni, Amersfoort.
Zandbergen, Amersfoort

TEHUIZEN INDISCHE BEDIENDEN

Persingghan, v. Boetselaerlaan 2, Den Haag.

TOKO'S

Toko Bogor, Suezkade 12—12A, Den Haag.

TRICOT-GOEDEREN

Iserief & Co., Veenestraat 16, Den Haag.

UITZENDING VAN DINERS

Maison Blom, 2e Schuytstraat 77, Den Haag.

VERMAKELIJKHEDEN

Dierentuin, Benoordenhoutscheweg, Den Haag.
City Theater, Veenestraat, Den Haag.

VERZEKERINGEN

's-Grav. Rijwielverz. Mij., Conradkade 56, Den Haag.
Onderl. Levensverz. Eigen Hulp, Kortenaerkade 3, Den Haag.
Schenzer's Alg. Ass. Kantoor, Papaverhof 35, Den Haag.

VLEESCHHOUWERIJEN

H. J. M. van Duyne, Keizerstraat 165, Scheveningen.
Verwoerd, Heerenstraat 11, Voorburg.

WASCH- EN STRIJKINRICHTINGEN

P. de Haan, Looierslaan 2, Voorburg—Veur.

ZANG

Mevrouw Alma, 2e Sweelinckstr. 185, Den Haag.

MAX POOL
POSTZEGELHANDEL
KORTE POTEN 25 — DEN HAAG
TELEFOON 16722
INKOOP — VERKOOP
POSTZEGELVEILINGEN 5307

president en zijn zuster hebben de reis met de „Simon Bolivar" naar Havre medegemaakt.

„Het schip manoeuvreert prachtig. Men kan er eigenlijk alles uit halen. In Willemstad moesten wij, om te meren, tusschen twee vaartuigen door sturen. Gouverneur Brantjes, die het geval aanzag, en die heel wat verstand van de zeevaart heeft, merkte op, dat het nooit zou gelukken."

Maar de kapitein kende zijn schip; hij wist, dat het nauw luisterde. De manoeuvre gelukte. Zij was trouwens geen waagstuk. Maar met een ander schip zou zij onmogelijk zijn geweest.

Van slingeren was geen sprake. In het begin nog iets, omdat nu eenmaal niemand dadelijk de eigenschappen van een nieuw schip kent. Op de terugreis is een derde deel van de lading — stukgoed — in het tusschendeek gestuwd. Dit geschiedde bij wijze van proef. Zij voldeed schitterend. Het bleek dat, wanneer een deel van de lading in het tusschendeek wordt geborgen, het schip zoo vast ligt als een muur, dat van slingeren niets meer valt te merken.

Hoe de vaarsnelheid was? Prachtig! Van Barbados naar Plymouth is gevaren in 10 dagen en 21 uur. De grootste afstand in een etmaal afgelegd bedroeg 351 mijl. Een mooie prestatie."

Curaçaosche Hypotheekbank.

In 1926 werden 45 aanvragen tot een bedrag van f 348.400.— toegestaan, afgeschreven werd f 206.2771.98. In het geheel stond op 31 Dec. '26 op hypotheek uit f 1.825.797.02. Het bankgebouw staat te boek voor f 5000.—. Het bedrag der dubieuze debiteuren is f 128.036.79. De winst bedraagt f 38.107.89.

Scheepvaart.

In Maart kwamen de haven van Willemstad binnen 312 stoom- en 150 zeilschepen, samen 462 schepen. In de eerste drie maanden van dit jaar kwamen binnen 921 stoom- en 420 zeilschepen, d.i. te zamen 1341 schepen. (La Cruz.)

Uitvoer.

In 1926 is uitgevoerd voor f 95.487.288.—, waarvan f 5 miljoen op rekening van de petroleum gesteld moet worden en verder: f 124.000.— aloë, f 35.800.— dividivi, f 300.000.— stroochoeden, f 5.700.— ijs, f 2.110.400.— fosfaat, f 9000.— pinda's, f 1.560.000.— steenkolen, f 8000.— versch vleesch, f 29.000.— geitenvellen, f 30.000.— huiden, f 83.000.— zout.

(Ontleend aan La Cruz.)

Politie.

Gelukkig is de minister al teruggekomen van zijn optimistischen kijk op den veiligheidstoestand, waarvan het Voorloopig verslag een oogenblik blijk gaf. Het gaat er n.l. weer Spaansch toe op Curaçao. De *Amigoe* bevatte 16 April l.l. twee klachten, een van diefstal en een van „broeinesten van allerlei ongerechtigheden" op de aan de Isla grenzende terreinen.

„Braspartijen en wat er mee samenhangt zijn er aan de orde van den dag. Vooral 's Zaterdags en 's Zondags is het er alles behalve veilig. Herhaaldelijk gebeurt het dat fatsoenlijke menschen er worden lastig gevallen, auto's gewoonweg worden tegengehouden of met steenen nagegooid. Met schrik begeven zich velen 's Zondagsmorgens naar de kerk, bevreesd dat ze hier of daar zullen worden aangevallen. Een van de voornaamste oorzaken van zoo veel wanordelikheden is wel het groot aantal stille kroegjes, waarvan 't in de buurt van Rooi Canarie wemelt."

En een week later vraagt het blad dringend politietoezicht op het autoverkeer.

Uit den Verren Vreemde.

New-York—Parijs.

C. A. Lindbergh heeft de non-stop-vlucht New-York-Parijs op schitterende wijze volbracht. Juister, is hij van Roosevelt Field, het vliegveld bij New-York, in 33 uur en 27 min. gevlogen naar le Bourget, het vliegveld niet ver van Parijs. De geheele wereld heeft hem in gedachte gevolgd, en in den nacht van Zaterdag op Zondag vond het bericht van zijn behouden aankomst zijn weg tot in alle hoeken waar menschen wonen. Toch mag de vraag gesteld worden of het meerendeel zich wel een goed begrip heeft gevormd van de prestatie van dezen eenling. De afstand van bijna 6000 K.M. over den oceaan, over dienzelfden oceaan, die pas Nungesser met zijn

OPTICIEN -- C. A. VAN MONSJOU
VALKENBOSCHPLEIN 19 - TEL. 32167 - DEN HAAG

I BESCHERMT UW OOGEN MET

ZEISS-PUNKTALGLAZEN

gezel Coli tot graf geworden is. Kapitein Lindbergh de Amerikaan van 25 jaar, volbracht de vlucht 33½ uur, dat is bijzonder vlug, 't had ook lang kunnen duren. Al dien tijd alleen hoog boven zee, met alle emoties, met alle behoeften, die levend wezen op zijde kan zetten, met alle eischen die een machine stelt, met alle kansen der grilligheid van weer en wind, sturend, oor en oog spannende actie, elke minuut en onverpoosd voor een nieuwe beslissing gesteld, en bij dit alles, steun alleen.

De afstand New-York—Parijs is zoowat die van Amsterdam naar Britsch-Indië. Met andermaal dien afstand zou Amsterdam-Nederlandsch-Indië te nemen zijn. Hij is aanzienlijk grooter dan die van Sabang tot de uiterste grens van Nieuw-Guinea.

Tezelfder tijd dat Lindbergh zijn waagstuk volbracht, waren twee Britsche vliegerofficieren Gilman en Gilman op weg van Londen naar Karachi een non-stop-vlucht, die dus ongeveer dezelfde lengte zou hebben gehad. Zij zijn, na een vlucht van 5700 K.M., in de Perzische Golf terecht gekomen waar zij in zee zijn opgepikt. Hun toestel was nietig. Hierdoor groeit de verrichting van Lindbergh nog in aanzien.

Een beroemde Fransche Nederlander.

La Dépêche Coloniale van 17 Mei geeft een radio-conferentie weer, die, in opvolging gehouden de koloniale gedachte in Frankrijk willen verspreiden. De bekende groote propagandist, die de Octave Homberg is, sprak den 16en over: Un grand colonial: le gouverneur général van Vollenhoven. Wij hebben t.d.p. meer dan eens den naam van dezen grooten Franschman, Nederlander van boorte, genoemd en geëerd. Wij vragen een klein deel van den roem, die toekomt aan de hoogvereerden Franschen koloniale hervormers, den oorlog gevallen als een Bayard, als een La Touche d'Auvergne.

Wanneer wij spreken over figuren in onze niale geschiedenis, wordt bij een gouverneur-generaal Patras vermeld, dat hij Franschman, bij generaal Demmenie, gouverneur van Atjeh, dat Elzasser van geboorte was, en wij hebben dan 't gevoel of onze natie, of den persoon in iets te doen. Is 't nu aanmatigend iets dergelijks ook wederkeerigheid te vragen? In de radio-conferentie van 16 Mei is niet in het midden gelaten waar Vollenhoven geboren is, maar is gezegd „né le juillet 1877 à Alger". En dit nu is niet juist. Vollenhoven is Rotterdammer van geboorte. Zijn ouders zijn naar Algiers gegaan toen hij heel klein was, in het gezin is men Hollandsch blijven spreken. De zoon is volbloed Franschman geworden, maar hij heeft zich met hart en ziel Franschman, maar hij heeft loochende zijn Hollandsche afkomst daarom tegeenszins. Hij sprak onze taal, hij bezocht ons land waar Schr. dezer 't voorrecht heeft gehad hem te ontmoeten, en hij verklaarde dat het lezen van werken over onze koloniën niet zonder invloed op zijn gebleven op zijn inzichten en opvattingen. Met al sprak hij met voorliefde van „nous Français" en voelde hij zich op ende op Franschman. Hij geven Frankrijk gaarne de volle maat, die het komt in zijn trots op zijn van Vollenhoven, maar het late Nederland de eer van zijn geboorte en eenigen invloed op zijn vorming.

Italië en de emigratie.

In het vorig nummer maakten wij gewag van pogingen, op aansporing van Mussolini, in 't gesteld om in Italië de overvloed van bevolking de steden af te leiden naar het platteland, en doende het verlies aan werkkraft te voorkomen van de vele duizenden, die tot nu toe Italië verlaten om in den verren vreemde een nieuw vaderland te gaan zoeken. Wij wezen er toen ook op dat men Zuid-Amerika gaarne Italianen ziet komen. Er dus een strijd om de belustigden op landverhuizing en dat het Mussolini nog niet gelukt is hen te houden, moge blijken uit deze cijfers der emigratie over 1926. In ronde getallen emigreerden uit Italië naar Frankrijk 132.000, naar Argentinië 60.000, naar de Ver. Staten 36.000, naar Brazilië 11.000, naar Australië 4000, naar Canada 3000, naar Uruguay eveneens 3000.

Italië zelf beperkt zich niet tot de overheveling van stad naar platteland, maar is er mede op bedacht de eigen overzeesche koloniën door landverhuizing in exploitatie te doen nemen. 't Beijvert de toestanden in de koloniën te verbeteren en van kond te doen in den lande.

BELASTINGEN
(Nederlandsche en Indische)
VAN MAANEN, Oud t. Inspecteur Dir. Bel.
P. TADEMA, Gedipl. Accountant
BELASTINGCONSULENTEN 5384
AMSTERDAM ROTTERDAM
Vergoeding 644 Boymanstraat 4
37734 (2 lijnen) Tel. 10589
WERKZAAM OVER GEHEEL NEDERLAND

Zoo heeft de minister van koloniën, Federzoni, de Kamer een beeld voorgehouden van den huidige toestand waarin de gebieden zijn geacht, welke in Afrika onder Italiaansche vlag staan. Grynthea is de malaise te boven. Massana, de aan de Roode Zee, is op administratief en economisch gebied gereorganiseerd en na de aarde tot een moderne stad herbouwd. De spoorlijn loopt van daar tot Agardat. Somaliland, dat door de met Groot-Brittannië gesloten overeenkomst in grootte verduubeld is, wordt op ondernemende ontginners. In de buurt van Benadir zijn reeds 50.000 H.A. met katoen bebouwd. Elders geeft de zout-industrie mooie uitkomsten. Tripolitanië en Cyrenaica moeten nu en dan hun roep optreden, maar in uitgestrekte gebieden rustig en veilig. De in 1925 in werking gekomen nieuwe bestuurswetten beloven veel voor de toekomst van de Libysche koloniën. De vooruitgang op landbouwgebied bieden hier in de naaste toekomst ruimte voor 300.000 Italiaansche immigranten. Zoet gefluit lokt echter nog niet velen. De aanpak voor den vreemde blijft, de impuls van de koloniën en zijn mede-ijverars ten spijt, talrijker voor het platteland en voor de eigen koloniën in Afrika.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Amersfoort.

VERSLAG OVER HET JAAR 1926.
Het Bestuur der Afdeling bestond na de Algemeene vergadering op 9 Februari uit de Heeren E. Rooden, Voorzitter; Prof. Mr. G. J. Nolst Trenité, Mr. Bergsma, Secretaris en Mevrouw F. van der Post, Penningmeesteresse, terwijl in Mei dezes jaars Mevrouw A. ter Cock als lid van het bestuur toetrad. De vacature vervulde de vacature in het bestuur, ontteengevolge van het uittreden van Mevrouw Zonneville. Het speciaal woord van dank aan de afgetreden leden Mevr. Zonneville en den heer H. J. de laatste onze volijverige oud-secretaris, voor wat zij voor den bloei van de afdeling hebben gedaan, is in dit jaarverslag zeker op zijn plaats. Het ledental bedroeg op 31 December 1926: 104 leden in den loop van het jaar traden als leden toe 23 leden, bedankten 15 leden, werden naar elders overgeschreven 3 leden, werden van elders naar onze afdeling overgeschreven 2 leden, terwijl de dood twee leden opoesichte. Het heengaan van den Heer P. Zonneville, van wien de Vereeniging nog zooveel kon verwachten met zijne heldere en goed geachte voordrachten, trof ons diep. Eene eerbiedige hulde aan dezen afgestorvene mag hier niet ontbreken.

Bestuur vergaderde geregeld éénmaal 's maands van een der bestuursleden ter bespreking van de aangelegenheden der- en van de werkzaamheden in de Afdeling onzer Vereeniging. De werkzaamheden aangaat, waren deze van gevarieerd karakter, immers groote avonden werden afgewisseld met causeriën en excursies, terwijl de tentoonstelling werd georganiseerd. Op 15 Maart hield de Heer J. Neurdenburg, oud-voorzitter van de Ned.-Ind. Landbouw-Mij., eene interessante lezing met lichtbeelden over de suikerindustrie, terwijl als extra-surprise Mej. G. Weber, voor ons eenige Serimpi-dansen uitvoerde. Op 20 November waren het Indische Vulkanbestijgen toegelicht met mooie lichtbeelden, waarvoor de Heer van Bemmelen, oud-Directeur van het Koninklijk Meteorologisch Observatorium te Bataavia, de belangstelling wekte. Op deze groote avonden werden leden en publiek in goeden getale opgekomen. Bij de lezing van Dr. van Bemmelen, waartoe de leden der Middelbare Scholen te Amersfoort tegen eene entree toegang hadden. Op 20 Januari en op 27 November werden causeriën gehouden, eveneens met lichtbeelden geïllustreerd, respectievelijk door de Heeren H. Bielke, over het werk der houthutters in Suriname onder Creolen, Aziaten, Negeren en Boschnegers, en W. C. Clasener over de toekomst van de Heden en de Toekomst van Suriname. De opkomst der leden op deze causerie-middag was goed. Op de volgende twee dagen, op 27 en 28 Februari, werd in de Clubhuis van de Padvinders eene Tentoonstelling van de Indische Kunstnijverheid en Indisch Speelgoed georganiseerd, welke tentoonstelling een groot succes is geweest, zoowel wat het bezoek als wat de financiële opbrengst betrof. De organisatrice Mevr. F. van der Post verdient, met hare trouwe dames-hulp, daarvoor zeer zeker den dank onzer afdeling.

P. VAN DEN BERGE
Bankastraat 41 Tel. 15587 's-Gravenhage
Gas, Water, Electriciteit, Baden, Geysers, Haarden, Gaskachels, Tuin- en Gasslangen, Lood- en Zinkwerker. 5239
Groote Reparatie-Inrichting

maar ook zij dank gebracht aan de leden, die uit hunne verzamelingen het groot aantal voorwerpen tijdelijk voor de tentoonstelling afstonden. Er werden drie excursies georganiseerd. De eerste op 19 April naar de bloeiende boomgaarden van de Betuwe, de tweede op 7 Juli, toen de afdeling haar tweejarig bestaan herdacht, naar een kersen-boomgaard in de omgeving, waarvan niet alleen de leden, maar ook hunne kinderen genoten, de derde op 6 October naar de Radio-Centrale te Kootwijk op de Veluwe. Te betreuren was het, dat de laatste excursie wegens onvoldoende deelname niet kon doorgaan.

Deze excursies versterken ongetwijfeld den band, die er bestaat tusschen de leden van Oost en West en hebben door hunne gezelligheid een sterk propagandistisch karakter. Moge de belangstelling van de leden hiervoor steeds wakker blijven, dan wordt het Bestuur daardoor aangemoedigd nieuwe en afwisseling brengende excursies te organiseren.

Een glanspunt van dit seizoen was het feit, dat de Algemeene Vergadering der Vereeniging te Amersfoort werd gehouden op 5 Juni en onze nog zoo jonge afdeling de eer werd als gastvrouw te mogen optreden voor de leden van het Hoofdbestuur en voor de afgevaardigden der afdelingen.

Een gezamenlijk bezoek aan het Oudheidkundig Museum „Flehte“, een gezellige lunch, een autobusstocht door de schoone omstreken van Amersfoort, een „thee“ te Birkhoven, na een mooie wandeling door de bosschen aldaar en een gezamenlijk diner in het Berghotel luisterden deze jaarvergadering op.

Onze bibliotheek verhuisde van de woning van onzen oud-secretaris H. J. de Wit naar die van ons medelid A. F. W. Weyers, Huygenslaan No. 35. Een woord van dank is hier op zijn plaats voor de goede zorgen door eerstgenoemde aan de boekery besteed en voor zijne bereidwilligheid om ook na zijn aftreden deze nog een tijdlang te willen huisvesten en administreren, terwijl het bestuur zijne erkentelijkheid uitspreekt voor de welwillendheid van den Heer Weyers om als bibliothecaris te willen optreden. Niet alleen dat deze heer de boeken in bewaring nam en de administratie verder op loffelijke wijze voerde, doch ook werd door hem een catalogus samengesteld, welke het Bestuur zich voorstelt spoedig in druk te laten verschijnen, opdat de leden naar hartelust en meer dan tot nu toe het geval was boeken kunnen leenen. Reeds kon aan menige zieke interessante en afwisseling brengende lectuur uit onze boekery ter hand gesteld worden.

Wij vertrouwen, dat het bij onze leden aan belangstelling voor onze bibliotheek niet zal ontbreken, zoodra zij een exemplaar van den catalogus zullen hebben ontvangen. Ten slotte verdient vermelding, dat onze boekery door eenige giften werd verrijkt, voor welke giften hierbij nogmaals de dank der afdeling wordt gebracht.

Ook ditmaal kunnen wij constateeren, dat onze Afdeling een gezond leven heeft met stijgende belangstelling der Dames- en Heeren-leden. Laat ieder naar zijn vermogen medewerken, dat dit niet alleen zoo blijve, maar dat ook onze Afdeling in kracht en ledenaantal toeneme.

Amersfoort, 7 Februari 1927.
De Secretaris,
E. H. BERGSMA.

Afdeling Amsterdam.

VERSLAG OVER HET JAAR 1926.
Het jaar 1926 is voor de Afdeling Amsterdam een jaar geweest van opgewekt leven, niet zoozeer door vooruitgang van het ledental, dat, niettegenstaande het aantal tijdelijk hier gevestigden, op gelijke hoogte bleef, n.l. 201, maar het uitte zich hoofdzakelijk door het drukke bezoek aan de door het Bestuur georganiseerde avonden.

Ook het aantal personen, dat 's Maandags tusschen half twaalf en half één den Secretaris in het Gebouw van de Amsterdamsche Burgerwacht om inlichtingen kwam vragen, nam toe, wel een bewijs dat de Ver. Oost en West meer in alle lagen der Amsterdamsche samenleving bekend raakt.

Het vereenigingsjaar ving aan met een filmdemonstratie der bekende Patriafilm, aangevuld met eene van het Djatibosch-bedrijf, waarbij onze Voorzitter, de heer Van den Wall Bake, de noodige toelichting gaf.

Op Zaterdagmiddag 23 Januari demonstreerden wij deze film voor de kinderen van onze leden. Met spanning werd de reis met het s.s. Patria meegemaakt. Tot slot werd een kijkje gegeven in het hofleven van den Koning van Cambodja.

Maandag 15 Februari hadden wij een kunstavond. Mevrouw M. C. Zwierzina declameerde de prachtige gedichten van den bekenden Raden Mas Noto Soeroto. Frits Hinze, geaccompagneerd door mejuffrouw Elisa Wolters, gaf verschillende viool-soli. Het was een avond van buitengewoon kunstgenot.

Woensdag 7 April sprak de heer Anne Hallema voor onze afdeling over „De Boeddha-figuur in de kunst.“ Een talrijk publiek woonde deze lezing bij, een ieder was onder den indruk van de groote wijding, welke de spreker in zijn voordracht, verlicht door prachtige lichtbeelden, wist te leggen.

**NEDERLANDSCHE
HANDEL-MAATSCHAPPIJ**
AMSTERDAM
Gestort Kapitaal . . . . . f 80,000,000.—
Statutaire Reserve . . . . . - 21,117,340.—
Buitengewone Reserve . . . . . - 22,660,000.—
Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië, Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.
In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten. — Incasseeringen en Financieringen. — Schriftelijke en Telegrafische Credieten. — Reiscrédietbrieven. — Deposito's. — Rekeningen-Courant. — Aan- en Verkoop van Effecten. — Administratie van Vermogens. — Open en Gesloten Bewaarneming.

SAFE-DEPOSIT — KOFFERKLUIS
Inrichting tot het plaatsen van brandkasten. Speciale gelegenheid tot het huren van afzonderlijke kluisen voor groote administraties.

ALG. HAAGSCHE EFFECTENHANDEL
BEZUIDENHOUT 131A - DEN HAAG
HOEK BEZUIDENHOUT, TELEFOON 72821
Gratis adviezen betreffende Speculatieve en Beleggingsfondsen. Toezending v. Brochure:
„SPECULEEREN MET BEPERKT RISICO“
op aanvraag.
Gedurende Beurstijd ontvangst der Koersen van de Amsterdamsche Beurs per RADIO. 5328

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE
Belasten zich met alle Bankzaken
Safe-Inrichting 5021

SNELLE OPLEIDING VOOR DE PRACTIJK-DIPLOMA'S BOEKHOUDEN
Speciaal voor Indische Verlofgangers
Spoedopleiding in 6 à 9 maanden
Twee uur les p. week. Lesgeld f 20.- p. mnd.
J. W. AUDIER Jzn.
Gediplomeerd Accountant
Leeraar M.O. Boekhouden
Achterom 68 Telefoon 16423
(één huis vanaf de Passage)
'S-GRAVENHAGE 5805

Om goede zaken te maken
is het noodig goede waar te leveren. Doch het publiek moet weten dat gij die levert. Dat bereikt gij alleen door **goede en voortdurende reclame.**
GEBRUIK DIT BLAD
-VOOR UW
Reclamecampagne.

Eeuwig en Altijd

blijven onze afwaschbare Lampekappen. Deze Kappen worden in alle kleuren en decors beschilderd. **Afwaschbaar, onverslijtbaar, onbreekbaar, verkleuren niet**, zeer geschikt voor Indië. — **Groote sorteering** in bronzen en houten Kronen, Kaplampen, Salon- en Schemerlampen, Stofzuigers en Electr. Kook- en Verwarmings-apparaten. Haarden, Permanent- en Turennehaarden. Jaarsma-, Uift-, Vulcanahaarden.

TECHNISCH INSTALLATIE-BUREAU N. P. VAN EIJK, DEN HAAG
SWEELINCKSTRAAT 93a-93 hoek HOLLANDERSTRAAT
TELEPHOON 30079 - DEN HAAG

WARMWATER

Gratis G.E.B. warmwater-installatie

INLICHTINGEN:

M. A. VROLIJK

Thomsonlaan 41 Telef. 35618
'S - GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen. 5169

Les extrêmes se touchent

Een courantendrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hoofdzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.

Een kunstendrukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de afwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw”, „Het Huis Oud en Nieuw”, Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het middenklasse-werk, hetz. g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

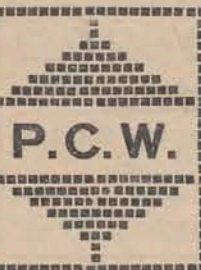
SPIEGEL- EN LIJSTENMAKERIJ WED. W. DRIESSEN

105 HAARLEMMERSRAAT 105 - LEIDEN
(Geen Filialen) 5366

KUNSTHANDEL

RUIME SORTERING IN:
SPIEGELS | TEGELS | FAMILIE- EN
SCHILDERIJEN | GRAVURES | PORTRETLIJSTEN
SCHILDERSTUKK. | AQUARELLEN | PLATTELWERK

SOLIED ADRES — BILLIJKE PRIJZEN

Het steeds toenemend verkeer leidt tot ontwrichting van het verkeer, daarom grijpe men in met spoed.

„P.C.W.” PROPAGANDA-COMITE VOOR WEGENVERBETERING

Woensdag 10 November sprak Overste van Erp naar aanleiding van zijn laatste reis naar Bali. Een uitvoerig verslag over deze zoo belangrijke voordracht werd in het Koloniaal Weekblad opgenomen.

En tot slot van het jaar 1926 hadden wij het voorrecht Pastoor Vertenten in ons midden te hebben. De groote leeszaal van het gebouw van de Amsterdamsche Burgerwacht was tot in de uiterste hoekjes met een aandachtig en dankbaar publiek gevuld, dat genoot van den tintelenden humor van dezen pionier en onder den indruk kwam van het grootsche, opofferende werk, dat door de Missie in ons Indië verricht wordt. Deze avond was een waardig besluit van het jaar 1926.

Aan het einde van dit jaar bestond het Bestuur uit de heeren: G. C. van den Wall Bake, Voorzitter; W. C. Bonebakker, Onder-Voorzitter; M. Garschagen, Penningmeester; L. D. Petit, Secretaris en de bestuursleden Ed. Cuyppers, Jhr. J. Six en prof. L. van Vuuren.

L. D. PETIT, Secretaris.

Afdeeling Apeldoorn.

EEN KEURIGE TENTOONSTELLING EN EEN SCHITTERENDE FILM.

Door samenwerking van de Vereenigen „Tot de Kunst”, „Volksuniversiteit” en onze afdeeling, is van 27 April tot 7 Mei een tentoonstelling gehouden van „Indische Kunst” in het gebouw „Concordia”, waar T. d. K. gewoonlijk exposeert. De voorwerpen waren bijeengebracht door het Kol. Landb. Museum te Deventer; „Boeatan” te Den Haag; de Vereeniging „Suriname” te Amsterdam en uit particulier bezit. In een kleiner vertrek, waar de ingang was, hadden we de voorwerpen van Celebes, Borneo en het Oostelijk deel van den Archipel ondergebracht. In de groote zaal waren Java, Bali, Sumatra en Suriname vertegenwoordigd en was de afzonderlijk gehouden afdeeling van „Boeatan” en een tafel met etsen van den heer Jan Poortenaar. Aan de wanden in de groote zaal eenige schilderijen, ook van Poortenaar en hier en daar nog een flinke ets met een passend doek als fond. Uit alle deelen van den Archipel was iets in den geheelen duur van de tentoonstelling waren bestuurs- en andere leden aanwezig om toelichting te geven.

Het is hier de plaats een afzonderlijk woord van warmen dank te brengen aan den heer H. A. C. Rink, die zijn mooie collectie afstond, trouw hielp bij opbouw en inpakken en nog vele malen bezoekers rondleidde.

In de Nieuwe Apeldoornsche Courant Ingezonden stuk; advertenties en zeshonderd en zeventien kaarten aan de leden der vereenigen, een aardige recensie van de redactie..... en een bezoek van 336 personen.

Men bedenke dat de leden met hunne gezinnen vrijen toegang hadden.

We hebben elkaar getroost met het gezegde van den uitslag en het doel..... en geleerd, dat ons werk, belangstelling wekken voor de buiten-Europesche deelen van ons land, nog lang niet afgelopen is.....

Nog waren de tentoonstellingszaken niet afgewikkeld of we kregen gelegenheid de film: *Parelvisschers en Papoea's*, naar het bekende werk van Frank Hurley „Pearls and Savages” voor O. en W. vast te leggen. In de afgelopen week is deze werkelijk mooie, boeiende film afgerold voor ruim 900 scholieren van Gymnasium, H.B.S., Mulo en lagere scholen. Door de schoolschoonmaak konden een paar scholen, die anders wel kwamen, niet op het appél zijn, maar de jeugdige toeschouwers waren opgetogen over de voorstelling.

Verleden Donderdag ging deze film voor O. en W. leden en belangstellenden. Bij de opening sprak de heer L. R. Wentholt, voorzitter der afdeeling, allereerst een woord van dank aan den heer E. Bruins, directeur van het Centraal theater, door wiens welwillende en zeer courante handelwijze het mogelijk was geworden een serie schoolvoorstellingen en een avond te organiseren. Verder herinnerde hij aan het teleurstellend geringe bezoek aan de tentoonstelling en wees hij verder op onze plannen (o.a. bezoek Koloniaal Museum) en op de noodzakelijkheid spoedig opgave te doen voor de inzending Apeldoorn naar Arnhem. Ten slotte wakte hij de leden op, ieder minstens één nieuw lid aan te brengen.

Er waren ± 200 bezoekers. De voorstelling in het nieuw gemeubelde en frisch gedecoreerde zaaltje was goed verzorgd en liep vlot van stapel..... alweer: het bezoek had 100 menschen talrijker moeten zijn. En nu maar weer verder.

De Secretaris,

J. C. BAARS.

N.B. Wie doet mee aan de inzending voor de Arnhemse tentoonstelling!
Bericht dat s.v.p. binnen twee dagen; dus do it now! en geef s.v.p. meteen uw nieuwe lid op!

VERSLAG OVER HET JAAR 1926.

Ledental. Het Jaarverslag 1926 begon met 52 leden. Gedurende dit jaar werden 5 nieuwe leden gewonnen en 1 uit Den Haag overgeschreven, terwijl er voor 1927 op het eind nog 11 bijkwamen. Gedurende het afge-

loopen jaar werd een lid naar Deventer overgeschreven, terwijl er vijf bedankten; alzoo een vooruitgang van 52 op 64.

Begunstigers. Begin 1926 telden we 62 begunstigers. In den loop van het jaar kwamen er 9 bij en voor 1927 nog 3; Drie zijn vertrokken en 5 hebben bedankt. gaan dus 1927 in met 66 begunstigers.

Bestuur. In Maart van dit jaar hadden wij het noegen den heer J. Eigenhuis in het bestuur opgenomen te zien. Ter bespreking der vereenigingsvergaderde het zesmaal, telkens ten huize van den voorzitter.

Werkzaamheden. In den loop van het jaar vielen volgende als resultaat van de besprekingen te melden:

I. Op 27 Januari hielden we onze jaarvergadering, waarop, na de behandeling der huishoudelijke zaken de Secretaris een lezing met lichtbeelden hield over „Indië en Wij”.

II. Op 24 Maart sprak de Eerw. Pater Jos van der Meer over „De Papoea's”.

III. Op het eind dier maand hadden we een drukbezochte filmvoorstelling van de „Patria”-film, enkele andere van het „Koloniaal Instituut” o.a. „Voorstellingen voor ruim 1000 leerlingen der N.W. en M. U. L. O.

IV. Op 25 Juni hadden we een zeer druk bezochte voorstelling van de Boedhafilm. In deze maand zonden we een circulaire aan de leden en begunstigers, om steun te krijgen bij het werven van leden. Behoudende twee uitzonderingen, heeft niemand daarop gereageerd.

V. In Juli-Augustus was de afdeeling vertegenwoordigd in het *Padangramp-comité*, dat bruto plm. 500 gld. verzamelde.

VI. Begin Juli draaide voor ruim 1000 kinderen verschillende scholen en op een avondvoorstelling plm. 400 ouderen de *Sumatrafilm*.

VII. Op 22 October gaven we een „Indischen avond” voor de kinderen van de school te Loenen.

VIII. Op 4 November, in samenwerking met de Volksuniversiteit, sprak de Heer S. C. Th. v. d. Paardt over het onbewoonde N.W. deel van Bali. Ook deze avond was goed bezocht.

IX. Op 7 Nov. hadden wij een „Indischen avond” georganiseerd voor de Personeelsvereeniging „Nieuw Leven” van het geneeskundig gesticht „Het Apeldoornsche Bosch”.

X. Op 24 November sprak de Heer Ch. Dumont over „Uit den Hindoeitijd op Java”.

Verder heeft het bestuur in drie gevallen van dien aard gediend. Terwijl dit verslag geschreven wordt, wordt het bestuur contact gezocht met Hoenderloo, Vaassen, Loenen, Elspeet en Harderwijk en hoopend in 1927 aldaar „Indische avonden” te organiseren.

Wat de financiële toestand aangaat, zij mededeelt, dat het batig slot van bijna f 70.—, gezien de kosten en wat gedaan is, niet onbevredigend kan heeten.

Vergeleken met den sterken groei van afdeelingen als Amersfoort, Nijmegen en Arnhem komt onze afdeeling echter zeer achteraan. Moge 1927, ons jubileumjaar, dien achterstand doen inhalen.

De Secretaris,

J. C. BAARS.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur.

HOOFDBESTUURVERGADERING op Zaterdag 11 Juni e.k. in de kleine Aula van het gebouw der Vereeniging „Koloniaal Instituut” te Amsterdam, voorm. ten half elf ure.

Punten van behandeling:

1. Notulen (zie K.W. 21 April '27, No. 16).
2. Besprekingen in verband met de Agenda der Algemeene Vergadering.

JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING dienzelfden dag en terzelfder plaatse om 11 uur.

Punten van behandeling:

1. Opening.
2. Notulen (zie K. W. 17 Juni 1926, no. 24).
3. Jaarverslag, Rek. en Verantw. 1926 met rapport Verificatie-Commissie en Begrooting 1927 (zie K.W. 3 Maart 1927, No. 9).
4. Benoeming Verificatie-Commissie der Jaarrekening 1927.
5. Voorziening vacatures Hoofdbestuur. (Aan de hand van aftreden zijn de H.H. Baars, Apeldoorn; W. van huyzen, Amersfoort; Somermeijer, Utrecht; W. naar Reisiger, Haarlem en Dr. Zeijlstra, Deventer.)
6. Voorstel verlengingstermijn duur Vereeniging.
7. Mededeelingen van het Dagelijksch Bestuur.
8. Bepalen plaats en tijdstip volgende Algemeene Vergadering.
9. Rondvraag en Sluiting.

De Secretaris,

VAN DER BRUGH.

JAC. VAN VEEN
TANDHEELKUNDIGE 5423
WEIMARSTRAAT 27 - DEN HAAG
MATIGE TARIEVEN

HENNY & Co.
Anna Paulownastraat 62a
DEN HAAG
EFFECTEN
PROLONGATIEN
WISSELZAKEN
TEL. { 36910
31144 } 6331

ELECTRISCHE GEYSERS
Goedkoop - Zuinig - Gevaarloos
Complete Electriche Sanitaire Installatiën
W. G. SCHEERES
Electro-technisch Bureau 6052
DEN HAAG
Kantoor en Monstercamer Hooigracht 1c Telef. 15170 Magazijn en Werkplaats Laan van Roos en Doorn 9

N.B. Na afloop der Algemeene Vergadering, omstreeks half een, wordt door het Bestuur der Afdeling Amsterdam aan het Hoofdbestuur een lunchon aangeboden in het Restaurant van het Koloniaal Instituut, waarna om 2 uur de Raad van Beheer dier instelling de Besturen zal verwelkomen. Daarna bestaat gelegenheid het gebouw te bezichtigen.
Ten besluite zal, ongeveer 4 uur, de heer Tassilo Adam een demonstratie met lichtbeelden houden: „Indië in kleuren“.

J. H. Jansen, tijd. wd. Inspecteur 1e kl. b. d. S.S. en Tramwegen, p.a. Frau Anna Otto, Scheurenstr. 28II, Düsseldorf.
M. C. Voorn, Assistent-resident b. d. Alg. Bestuursdienst i. h. gouv. der Molukken, Hugo de Grootstraat 20, 's-Gravenhage.
Mej. P. Koster, Verpleegster 1e kl. b. h. Krankz. wezen, Wilhelminastraat 160, Amsterdam (W.).
Ir. A. Wulff, Hoofd v. d. Landbouwkundige afdeling v. h. alg. proefstation v. h. Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, p.a. Hotel Pomona, Kamer 63, Molenstraat te 's-Gravenhage.
G. N. Nilhorst, Opzichter 1e kl. b. d. S.S. en Tramwegen, Zwolscheweg 71, Deventer.
F. O. Barth, Techn. ambtenaar 2e kl. b. d. P.T.T.-dienst, p.a. Wilhelm Barth, Schmiedeberg Bezirk Halle.
Mej. J. D. Chevalier, Commies voor de Belastingen, Goudenregenstraat 175, 's-Gravenhage.
A. C. Rijlaarsdam, Directeur der Postspaarbank in Ned.-Indië, p.a. familie J. van Oosterhout, Wijtenbachstraat 37 huis, Amsterdam.
Th. C. Pieters, Onderwijzer der 1e kl. b. h. O.E.L.O., Vosstraat 18, Helder.
C. Bak, Gedipl. Techn. ambtenaar 2e kl. b. d. strafgevangenis en huis van bewaring te Soerabaya, Sluisdijkstraat 61, Helder.
F. E. Blogg, Commies b. d. kantoordienst van Binnelandsch Bestuur i. d. residentie Djokjakarta, p.a. fam. Wibas, Amstellaan 84III, Amsterdam.
J. Koot, wnd. Commies 1e kl. b. d. P.T.T.-dienst, Nassaulaan 29, Baarn.
M. Noordhoff, Techn. ambtenaar 2e kl. b. d. P.T.T.-dienst, Westinghousstraat 22b, Groningen.
J. Bakker, Werkmeester b. d. S.S. en Tramwegen, Begoniastraat 4, Vlaardingerambacht.
Mej. J. C. Bonimbe, Adjklerk b. h. P.T.T.kantoor te Semarang, p.a. fam. Bosman, Weverstraat 58 te Oosterbeek (bij Arnhem).
Ir. A. F. A. M. Hendrichs, Houtvester b. h. Boschwezen in Ned.-Indië, Heuvel 4, Helmond.
Mej. W. C. H. Elbracht, Onderwijzeres der 3e kl. b. h. O.E.L.O., Groot Hertoginnelaan 105, 's-Gravenhage.
Meyr. N. J. van Breemen, geboren Kruyt, Onderwijzeres der 2de kl. b. h. O.E.L.O., Zoeterwoudschasingel 75, Leiden.
G. Schuurman, Baas-zeilmaker b. h. Marine-Etablissement te Soerabaya, Molenaarsstraat 30a, Haarlem.
A. Brand, Onderwijzer der 1e kl. b. h. O.E.L.O., Steenstraat 17, Arnhem.
Y. Janssen, Hoofd der afd. Contrôle b. d. S.S. en Tramw., Graafscheweg 82, Nijmegen.

Van de Redactie.
RECTIFICATIE.
Tot ons leedwezen komen in het artikel van den heer W. R. Menkman in het vorig Nr. van het Kol. Weekbl. een tweetal storende fouten voor:
Blz. 2, eerste kolom, 4e alinea van boven staat: „insvereeniging“; dit moet zijn: „gezinsvorming“.
Blz. 2, tweede kolom, 7e alinea van boven staat: „alleen alle mogelijke moeite enz., lees: niet maar alle mogelijke moeite enz.“

MET PENSIOEN.
J. C. L. Engelhart, Majoor der Infanterie, p.a. den heer Rijnders, Reinkenstraat no. 11 te 's-Gravenhage.
W. T. J. Wesselingh, Onderluitenant der Infanterie, Lavendelstraat 35, 's-Gravenhage.
G. W. Mazee, Kolonel der Infanterie (generaal-majoor titulaire), Hôtel Prince de Galles, Nice (Frankr.).
Dr. J. F. A. Pool, Kolonel-apotheker, Laan van Meerdervoort 187 boven, 's-Gravenhage.
W. Stevels, Kapitein der Infanterie, Eikstraat 47, 's-Gravenhage.
P. Th. Justesen, Officier van gezondheid 1ste kl., p.a. den heer Laportus, Zwanenlaan 35, 's-Gravenhage.
E. B. Sauerbier, Vendumeester te Batavia, Oude Scheveningscheweg 39, 's-Gravenhage.

Van het Informatie-Bureau:
BESTEMD VOOR UITZENDING NAAR NED.-INDIE.
G. van der Tol, Boekhoudkundig ambtenaar, Balistraat 23, Amsterdam.
G. Th. Börgeling, Boekhouder 1e kl. b. d. Gouv. Acc. dienst, Van Oldenbarneveldtstraat 39bis te Amsterdam.
J. Barendracht, Rechterlijk ambtenaar, Laan van Meerdervoort 345, 's-Gravenhage.
C. Schoe, Onderwijzer 2de klasse bij het O.E.L.O., Braamstraat 12, 's-Gravenhage.
Nijdam, idem als voren, Rue de Geôle, Caen. (Calvaados) Frankrijk.

INDISCHE AMBTENAREN MET VERLOF.
Schol, tijd. wd. Telegraafopzichter 1e kl. b. d. S.S. en Tramwegen, Schoolstraat 11, Egmond a. Zee.
Velger, Stationscommies 1e kl. b. d. S.S. en Tr., Oegstgeest bij Leiden.
F. de Wilde, Cipier 1e kl. b. h. Huis van Bewaring te Poerwakarta, Wesselsstraat 281, 's-Gravenhage.
H. de Groot, 1e commies b. d. S.S. en Tramwegen, Bolderdijkstraat 121, 's-Gravenhage.
Rozeema, Tramcontroleur 1e kl. b. d. S.S. en Tr., Heer Gillestraat 15, Rotterdam.
Rienks, Onderwijzer 1e kl. b. h. O.E.L.O., Oostkade 8, Oud-Beijerland.
Risseeuw, idem als voren, Oostburg (Z.).
Mr. M. H. v. d. Kaaij, Ambtenaar ter beschikking van den directeur van Justitie, p.a. familie Van der Kaaij, Veenendaal.
C. Wijgergangs, wnd. Mijnbouw. Opzichter 1e kl. b. d. dienst v. d. mijnbouw, p.a. Hotel De Drie Linden, Malleshaven te 's-Hertogenbosch.
Th. C. A. Rijkschroeff, Commies b. d. S.S. en Tramwegen, Lomanstraat 26, Amsterdam (Z.).
F. Sauerbier, Ambtenaar 3e kl. b. d. dienst der In- en Uitvoerrechten en Accijnzen, Oude Scheveningscheweg 39, 's-Gravenhage.

Nieuwe Leden: Geïntroduceerd door:
Vrouw A. den Hartog, Amersfoort, Utrechtsche weg 11A. f 5
Vrouw Hoffmann-Kamm, Amersfoort, Utrechtsche weg 112. f 5
Bruins, Directeur Centraal Theater, Apeldoorn, Mariaalaan 28. f 5
Heuvelink, Algemeen Ontvanger te Djambi. f 5
Nieuwe Begunstigers:
Heer en mevrouw A. L. Koops, Apeldoorn, Gardeslaan 26.
Vrouw de Vos tot Nederveen Cappel, Apeldoorn, Sophiaalaan 9.
H. J. E. Westerman Holstijn, Apeldoorn, Loolaan 18
Afschrijven:
Piskoot, Oud Administrateur in Deli, Breda, Baro-rielaan 4 (overleden).
Adresveranderingen:
J. G. C. Vriens, van: Eindhoven, Treurenburgstraat naar: Utrecht, Hugo de Grootstraat 8. f 5.
F. G. Schalkwijk, Rechter in de Arrondissementsrechtbank, van: Heemstede, Binnenweg 153, naar: Rotterdam, Oude Dijk 57 A. f 5.
Houtsma, van: Heemstede, Boschvaart 34, naar: Amsterdam, p. a. Waller en Plate, Nieuwendijk 197. f 5.
L. Wong-Lun-Hing, Amsterdam, van: Stadhouders- wade 152, naar: Moreelsestraat 35 II. f 5.
E. Abendonon, Den Haag, van: Groot Hertoginne- slaan 208, naar: Meezenplein 12.

Mutatiestaat van 17 tot 25 Mei.

Zaterdag w der terdam, imont van word, erloo, a hoop, niseeren, zij me, ezien de digend afdeeling onze af- bileum- is. BAARS Zaterdag w der terdam, ERING 1 uur. rrapport 7 (zie K. aarreken- an de bo- orn; Ro- echt; W- Devent- higing. ur. meene V- BRUGH

VERSCHENEN:
ART, RELIGION AND CLOTHES
a Collection of Essays by
HERBERT ANTCLIFFE
CONTENTS
Foreword
1. Art, Religion and Clothes.
2. Religion and Aesthetics.
3. Austerity and Beauty.
4. Limitations and Art.
5. Art and the Holidays.
6. Music and Manners.
7. Two Views of Opera.
8. Impulse in Composition and Interpretation.
9. Schumann: A German Event.
10. Robert Schumann: An Anniversary Estimate.
11. The Real Liszt.
12. Monsieur Massenet.
13. Händel and Brahms: A Comparison.
14. The Significance of Scriabin.
15. Space and Spacing in Music.
16. National Flavour in Music.
17. The Imperial Spirit in Music.
18. More about History and Music.
19. The Necessity of Music in War-Time.
20. J. S. Bach and Emotion
Dit boek is gedrukt op goed papier en keurig gebonden.
Prijs f 4.50.
Aanvragen te richten aan de Administratie van het „Koloniaal Weekblad“, Nobelstraat 20, Den Haag. S

CITY-THEATER
TEL. 15854 - VEENESTRAAT 25 - TEL. 15855
Donderdag 26 Mei (HEMELVAARTSDAG)
DOORLOOPENDE VOORSTELLINGEN
van het wereldvermaarde Kunstfilm- werk der Metro-Goldwyn-Mayer Corp.
DE GROOTE PARADE
Aanvang der Voorstellingen:
2 uur 4.30 uur 6.30 uur 9 uur
Voor de 9 uur GESLOTEN Voorstelling kan men zijn Plaatsen van te voren BESPREKEN
WEGENS 'TOERWELDIGENDE SUCCES
zijn wij genoodzaakt dit Meesterwerk der Metro-Coldwyn-Mayer Corp.
DE GROOTE PARADE
nog ENKELE DAGEN te
PROLONGEEREN

Zang, Hygiën. spreken
Declamatie - Ademgymnastiek
Behandeling van spraakgebreken
HENRIETTE J. ALMA
Gewezen assist. van Jeanne van Oldenbarnevelt, Berlin.
Spreekuur DINSDAGS en VRIJDAGS 1 tot 2.
Sweelinckstraat 185 - 's-Gravenhage
Aanbevelingen van H.H. Doktoren. 7654

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 SUEZKADE 122a/b-DEN HAAG-TEL. 33472
 Steeds versche
 aanvoer van de **DE BESTE**
 Rijsttafelbenodigdheden en
 Indische Geneesmiddelen,
 Akar-Bahar-banden, enz.
 Verz. door geh. Europa - Prijs. op aanvraag

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
 BALARTIKELEN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie, kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen. Natuurlijk levert hij ook prima artikelen. Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat betreft stijl als uiterlijk. Ook zijn reclamedrukwerk moet er aanlokkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reclamedrukwerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen. Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag. S

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987
Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafrâchissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIEVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF
 KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT
 ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEUKEN
 GERENOMMEERDE WIJNKELDER

VEREENIGING „OOST EN WEST"
 HOOFDBESTUUR: HEULSTRAAT 17 'S-GRAVENHAGE

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins-Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongelieden Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekking op elk gebied van personen, van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Tel. 14519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting, zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins-Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. 50752. Dit „Tehuis" biedt studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland vertoeven, een matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK, of den Administrateur, den Heer W. MEIJER.

TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", Van-Boetzelaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Tel. No. 50248.

LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.

NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna-Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten einde aan de reis uit Nederland naar Indië gaan, en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.

BUREAU VOOR ADVIEZEN op huishoudelijk en maatschappelijk gebied, onder leiding van Mevr. J. FRANKENBERG, MENEDE—Calisch. Spreekuur Donderdagmiddag van 2 tot 4 uur en volgens afspraak, Nic.-Maesstraat 1, Amsterdam, Tel. 22492. Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

*** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17, en de Firma MARTIN NIJHOFF, L. Voorhout 9, Den Haag (bij deze firma alleen die met een *), zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk.) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- 2. Onze Oost II. Iets over den Inlander en zijn Zieleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- * b. Onze West, tweede druk, bestaande uit:
  - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ; Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
  - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overz. Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
- * No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
- * No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie.) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- * No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2e, verbeterde druk.) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- * No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- * No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- * No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- * No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië, zoomede voor verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken en Militairen Geneeskundigen aldaar. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
- * No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- * No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederlandsch-Indië. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- * No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoon dienst in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
- * No. XI. De Geëmployeerde bij de Rubber (caoutchouc) cultuur en bij eenige Bergcultures in Ned.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën** .....
Serie I. - No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 3. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 4. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 5. De Europeesche vrouw in Indië. 6. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 7. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. - No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch tooneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De theecultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.
Serie III. - No. 1. Over Ball en zijne bewoners. 2. Bevolving in Nederlandsch-Indië. 3. Kindercriminaliteit in Nederlandsch-Indië. 4. Indische Scholen onder de Oost-Indische Compagnie.	Serie IV. - No. 5. Nederlanders in Indië. 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volkscredietwezen. 8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië. 9. De Slavernij in Oost-Indië.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Wnd. Vertegenwoordiger in Nederlandsch-Indië, Mr. M. J. A. Oostwoud-Wijdene, President Landraad, Tandjong Balei (Sumatra's Oostkust).